

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT

19^e JAARGANG

WOENSDAG 6 JUNI 1934

No. 962

NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT.

Curatoren: Mr. G. Vissering, Voorzitter; Ir. A. Plate, Onder-Voorzitter; Mr. K. P. van der Mandele, Penningmeester; Mr. P. Hofstede de Groot; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; L. H. Mansholt; Mr. R. Mees; E. D. van Walree; Ch. J. I. M. Welter; C. J. P. Zaalberg.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schälthuis; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
 Redacteur-Secretaris: Dr. H. M. H. A. van der Valk.
 Secretariaat: Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam.
 Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar N.V., Uitgevers, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No 145192.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Economisch-Statistisch Kwartaalbericht f 1.—. Leden en donateurs ontvangen het weekblad en het Kwartaalbericht gratis en een reductie op de verdere publicaties.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

INHOUD.

	Blz.
BIEDT NEDERLANDSCH-INDIË VOLDOENDE KANSEN AAN DE NEDERLANDSCHE INDUSTRIE? door H. F. N. Nieuwenhuis	500
Huurverlaging en hare consequenties door Dr. H. M. H. A. van der Valk	501
De Duitse conversieleenng 1934 door Hk. Riemens..	502
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De Duitse grootbanken in 1933 door Dr. H. C. Strohmayer	503
Statistiek betreffende de wereldproductie, het wereldverbruik en den wereldin- en -uitvoer van suiker door Dr. G. Mikusch	505
De Oostenrijksche munthervorming door Prof. Dr. Richard Kerschagl	506
AANTEEKENINGEN:	
De Amerikaansche oorlogsschulden	507
De positie van de kleine bedrijven onder de industriële codes in de Vereenigde Staten	508
Zichtbare suikervoorraden	509
Quota's voor het suikerverbruik in de Vereenigde Staten	510
MAANDCIJFERS:	
Indexcijfers van Nederlandsche aandeelen	509
Emissies in April 1934	510
Hypotheekrente in Nederland	510
Productie der Steenkolen, Bruinkolen- en Zoutmijnen	510
STATISTIEKEN	511—514
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten.	

5 JUNI 1934.

Van de geldmarkt geen nieuws, dus onveranderd ruim. Voor prima Hollandsche bankaccepten was er geld op ¼ pCt. Prolongatie noteerde nog steeds 1 pCt. Call voor zoover te plaatsen ½ pCt.

* * *

Gedurende bijna de geheele achter ons liggende berichtsweek zijn de koersen van Pond en Dollar tamelijk wel onveranderd gebleven. Gisterennamiddag echter, ongeveer op den tijd, dat de eerste Amerikaanse koersen bekend worden, was er plotseling een groot aanbod van Ponden, waardoor de koers, die de laatste dagen toch al van een eenigszins zwakkere houding had blijk gegeven, tot op 7.45 terugliep. Het slot was weder iets beter 7.45¼—7.46. Dollars zijn deze week wat meer gezocht geweest; de koers is dan ook van 1.47½ op 1.47¹³/₁₆ gekomen. De \$/£ koers is van 5.08½ op 5.04¼ gekomen. Marken blijven steeds aangeboden, wat niet te verwonderen valt; van 57.70 is de koers tot op 57.40 teruggedaan. Van de verschillende soorten Sperrmarken zijn vooral de effecten-Sperrmarken aangeboden. Fransche Francs zakten voorbijgaand van 9.73½ tot 9.72¼ in, doch sloten weder op 9.73¼. De vastheid van de \$/£ koers heeft natuurlijk haar invloed op den Frs./£ koers gehad, doch de contrôle heeft aanvankelijk een te snel oplopen van den Franschen Franc in Londen, resp. een te groote daling van het Pond in Parijs kunnen beletten (77.07½—76.90). Gisteren, laat in den namiddag, is het Pond echter tot 76.42½ teruggelopen. Dollars zijn in Frankrijk op ongeveer het gouduitvoerpunt gekomen — 15.18½. Belga's veranderden weinig, 34.49. De Lire, die de laatste tijden zeer aangeboden is geweest, is door steun sterk gestegen: 12.55—12.80. Spanje rond de 20.17½. De Scandinavische wissels hebben natuurlijk den invloed van het flauwe Pond te verduren. Argentijnsche Pesos meer gezocht 35—35½. Braziliaansche Milreis ca. 9.—, Yen 45, Rupees 56.50.

Op de termijnmarkt zijn geen veranderingen van beteekenis.

Op de goudmarkt was eenige vraag naar baren te bespeuren; er ging echter maar weinig om. Baren, levering Amsterdam en Londen, noteerden ca. f 1651.50. Sovereigns 12.07, Eagles 2.47¼ en Gouden Tientjes 10.11.

BIEDT NEDERLANDSCH-INDIË VOLDOENDE KANSEN AAN DE NEDERLANDSCHE INDUSTRIE?

Als men bedenkt, dat ons land in 1913 niet minder dan 33,2 pCt. van de waarde van den Indischen particulieren import ad *f* 437 millioen tot zich trok, om via: 23,6 pCt. over *f* 1116 millioen in 1920, en dooréén 17,8 pCt. over *f* 970 millioen in 1927/29, geleidelijk terug te loopen tot amper 10 pCt. over het schrale totaal van *f* 320 millioen in 1933 — terwijl het loopende jaar wellicht een nog droeviger nettoresultaat zal opleveren —, dan behoeft het niet te verwonderen, dat men zich in bepaalde kringen (van industrie en scheepvaart b.v.) nogal ongerust maakt over het toekomstige goederenverkeer van Nederland naar Indië.

Het is dan ook, mede in het licht van de aangenomen handelspolitiek van onze Regeering ten aanzien der beide gebiedsdeelen en hun beider economische betrekkingen, nuttig en noodig om de huidige situatie van het Indische gewest als afzetgebied en arbeidsveld eens te belichten en de aanwezige kansen of de vooruitzichten voor het Nederlandsche product te toetsen.

Dat de hausse-periode van 1923 tot 1929 voorloepig niet meer zal terugkomen, behoeft zeker geen betoog. Verstandiger is het om voor de komende tijden geen hooger invoertotaal aan te nemen dan tusschen de *f* 300 en *f* 400 millioen 's jaars en dan maar te trachten daarvan een zoo groot mogelijke portie voor het moederland te secureeren. Waaraan echter direct moet worden toegevoegd, dat dit aandeel vermoedelijk wel aan den lagen kant zal blijven, tenzij ginds aan het Hollandsche product een betere kans wordt geboden en aan den import en verkoop daarvan meer werk wordt besteed. Want laat zulks op het moment wel eens niet wat te wenschen over en kan het importapparaat in zijn huidige constellatie daarin wel voldoende voorzien?

* * *

De heerschende stemming in den Archipel b.v. ten opzichte van Nederland (en zijn fabriek) kan — naar met leedwezen moet worden geconstateerd — heusch niet onverdeeld gunstig worden genoemd. Sinds de Nederlandsche regeering met betrekking tot het „riet-biet“-probleem geen oplossing ten gerieve van de Indische suiker heeft gebracht... — welke quaestie hier buiten beschouwing kan blijven —, is de overzeesche belangstelling voor het Nederlandsch fabriek er zeker niet op vooruitgegaan. En terwijl men er de buitenlandsche concerns prijst om hun durf en inzicht en voortvarendheid, o.a. in verband met de Indische industrialisatie, en ook de vorderingen der Japansche industrieën worden geroemd, is het geen uitzondering als de „faits et gestes“ der Nederlandsche industrie-bedrijven als schuchter, kortzichtig en laks daartegenover worden gesteld. Gold reeds in vroegere jaren bij sommigen als axioma het: „Nederland is tóch te duur!“, dan wel: „De Nederlandsche fabrikant kan tóch niet mee of geeft zich geen moeite voor de Indische markt!“, — zéér zeker dient men nu nog aan te nemen, dat de capaciteiten van den Nederlandschen leverancier ginds over het algemeen nog weinig hooger worden angeslagen en dat de speurzinn van den Indischen importeur allicht nog meer dan voorheen uitgaat naar het product van den buitenlandschen concurrent.

Dezerzijds moge nu echter ook terecht de vraag worden gesteld of en in hoeverre de Indische importhandel, zooals die thans reilt en zeilt, eigenlijk wel in staat of bij machte is om aan de diverse producten van onze inheemsche industrie een behoorlijke plaats op de overzeesche markt te bezorgen? En dan denke men niet enkel aan het feit, dat onze industriële bedrijven zich voortdurend uitbreiden en dat vele fabrieken die tot dusverre een redelijken afzet in het Westen vonden, zich nu meer naar het Oosten wenden, — doch in de alleréérste plaats aan de sterk ge-

wijzigde toestanden bij het Overzeesch importbedrijf zelve.

Er kan nl. niet worden ontkend, dat de Indische import het de laatste jaren moeilijk heeft gehad en min of meer zware financiële zorgen gekend heeft. Enkele bedrijven hebben er dan ook het bijltje bij neergelegd, andere zijn ingekrompen of besnoeid en welbeschouwd zijn er feitelijk nog maar 'n paar groote firma's overgebleven, die zich heden ten dage op een hechte en goed vertakte organisatie kunnen beroepen. Men mag niet vergeten, dat de introductie en voortbewerking van een of meerdere (nieuwe) artikelen een financieel offer vraagt van den importeur, die de betreffende goederen veelal in voorraad moet houden en daarvoor minstens enkele maanden crediet aan den tusschenhandel moet verleen. Hoe weinig Indische importhuizen zijn daartoe op het moment nog bekwaam of bereid en zoo ja, welke winstmarge zullen deze laatsten dan voor hun intermediair (moeten) verlangen? En schuilt juist daarin niet vaak de oorzaak, waarom zoovele goede en tropen-geschikte Nederlandsche producten tevergeefs hebben getracht om in Indië vasten voet te krijgen?

Bovendien komt er thans nog bij, dat de concurrentie op de Indische markt in de toekomst nog scherper vormen zal gaan aannemen dan ooit te voren. Want niet alleen speelt het Oostersche —, met name het Japansche en straks waarschijnlijk ook het Chineesche fabriek — er reeds een voorname (import-)rol, doch ook de Westersche concurrent van Nederland zal er zijn plaats meer opeischen en die ten deele ook verzekerd zien.

Dank zij nl. de „wederkeerigheids“-verdragen, die door onze Regeering thans — min of meer noodzakelijk — met diverse landen zijn of worden aangegaan en waarbij de belangen van het Indische rijksgewest, — het meest gediend door een vlotter afzet van zijn grondproducten, — zeker niet minder dan die van het Moederland in het geding komen. En wie het goed met Indië en zijn bevolking meent, zal er zich dan ook in verheugen, dat de Nederlandsche regeering iedere gelegenheid benut om — gelijk Z.Ex. Minister Dr. Colijn het onlangs nog mededeelde — „aan Ned. Indië waardevolle onderhandelings-objecten te bezorgen.“

Zoowel met betrekking tot Duitschland als ten aanzien van Frankrijk en Italië — 'n drietal leidende Europeesche industriestaten — kan daarvan gesproken worden en de veronderstelling mag worden geuit, dat binnenkort ook Engeland zich daarbij zal aansluiten. Tegelijkertijd is dan ook nog de Indische regeering doende om met Japan, Australië en Britsch-Indië tot een z.g. „ruil“-verbintenis te komen. Indien nu al die landen er toe overgaan om tot een bepaald bedrag aan Indische producten af te nemen en daartegenover een zeker kwantum hunner eigen landsvoortbrengselen aan Ned.-Indië mogen leveren, dan rijst onmiddellijk de vraag of en wanneer en in welke mate de Nederlandsche industrie in onze koloniën aan bod zal, resp. kan komen?

En een tweede vraag is dan, wie ginds de kansen voor onze onderscheidene fabrieken zal scheppen en bevorderen, indien toch het aanwezige (reeds gehavende) importapparaat zich al of niet onvermijdelijk zal hebben te occupeeren met de verhandeling der vorengenoemde Westersche fabrieken? Afgezien dus nog van den import uit de Oostersche landen en van de verwerking der in Insulinde zelf geproduceerde goederen (bier, biscuits, sigaren, zeep, cement, verf, etc.), waarbij meer speciaal de grootere importhuizen nauw betrokken zijn.

Het waarschijnlijk gevolg zal dan ook zijn, dat de Indische verkoop-organisaties reeds bij een gedeeltelijken terugkeer van de vroegere overzeesche welvaart overbelast zullen zijn of worden, en zij, bij de voortschrijdende, cultureele ontwikkeling van land en volk in den Archipel niet of bezwaarlijk voor de belangen

van eenig bepaald land of van een bepaalden leverancier een uitzonderlijke positie kunnen innemen.

* * *

Onder zulke omstandigheden nu mag allicht ook worden gevreesd, dat de Nederlandsche industrieproducten er min of meer in het gedrang zullen komen en zich tenslotte niet dan moeilijk of onbevredigend zullen kunnen handhaven. Doch tevens dringt daarmede de noodzakelijkheid naar voren om er tijdig, d.w.z. reeds nu, voor te zorgen, dat de nog aanwezige kansen voor onze industrie worden verstevigd en nieuwe mogelijkheden in het leven worden geroepen.

Ook van regeeringswege schijnt naar een passende oplossing in deze voor Nederland en Indië beiden zoo uiterst belangrijke materie te worden gestreefd, getuige de reeds in September 1932 samengestelde „Commissie van Advies nopens de bevordering der „economische samenwerking tusschen Nederland en „Ned.-Indië” (de z.g. commissie-Bruins), welker rapport onlangs is uitgebracht en van een goed inzicht getuigt.

In het bijzonder geldt dit wel voor de daarin vervatte conclusie, dat het aanbeveling verdient om te komen tot „de oprichting van een organisatie die „zich op praktische wijze de bevordering van het „handelsverkeer tusschen Nederland en Ned.-Indië ten doel stelt.” Een o.i. zéér goede en uitvoerbare propositie, welke tot inderdaad praktische resultaten voor de Nederlandsche industrie (en ook scheepvaart) zal kunnen leiden.

Een nadere omschrijving of toelichting betreffende de gedachte organisatie wordt door de voornoemde commissie weliswaar niet gegeven, doch vermoedelijk zal wel zijn gedacht aan de vorming van een *practisch-werkend* handelsorgaan, een consortium of syndicaat van personen en/of lichamen uit het particuliere bedrijfsleven (bankiers, reeders, assuradeuren, industriëlen etc.), die belang hebben of betrokken zijn bij het economisch verband tusschen Nederland en zijn koloniën. Met als taak het scheppen of doen scheppen van meerdere firma's, die zich b.v. *uitsluitend* bezighouden met den export van Nederlandsche goederen, naar en de distributie daarvan in Ned.-Indië. Want juist dit vraagstuk zal o.i. het zwaartepunt onzer toekomstige economische verbindingen met Insulinde vormen. Immers, voor den Indischen producten-export worden op het moment reeds de besproken „reciprociteits”-tractaten gesloten, terwijl overigens Indië zijnerzijds dien afzet nog zoekt te verzekeren door het detacheren van bekwame handelswaarnemers naar de diverse landen, waarmede het in nauwer contact wenscht te komen.

De aandacht dient derhalve in hoofdzaak te worden geconcentreerd op den *Nederlandsch-industriëlen uitvoer* en op de wijze, waarop die in den meest practischen en doeltreffenden zin kan worden gesteund. Meerdere wegen staan daartoe open, doch één belangrijk punt moge tot slot nog worden belicht.

* * *

Ter versterking van den economischen band tusschen Nederland en Ned.-Indië diene dan wel in eerste instantie, dat onze producenten het overzeesche gebied en zijn behoeften beter leeren kennen, dat zij vertrouwd raken met de daar geldende handelsusances en dat zij in nauwere connectie komen te staan tot den Indischen handelaar. En in dit verband moge het alweer worden toegejuicht, dat het meergenoemde rapport-Bruins ook aan deze tekortkomingen heeft herinnerd en een modus tot verbetering van dien ongewenschten toestand heeft voorgelegd.

De Commissie acht het nl. urgent, dat hier te lande een *onpartijdig en deskundig instituut* worde gecreëerd, hetwelk op actueelen grondslag den fabrikant zoo volledig en nauwkeurig mogelijk kan inlichten omtrent de wijze, waarop zijne producten het best aan de Indische markt kunnen worden gebracht en verhandeld. Welke adviezen temeer van belang zul-

len zijn, daar het bedoelde instituut óók over een overzeeschen voorlichtingsdienst, eveneens met een onpartijdig en deskundig karakter, zou komen te beschikken.

Het is te hopen, dat de Regeering het groote gewicht dezer suggestie zal inzien en zoo spoedig mogelijk tot de vorming van de betreffende instelling(en) zal overgaan. Het ware zéér zeker ongewenscht, indien zulks nog zou worden uitgesteld, b.v. in verband met de blijkbaar voorgenomen reorganisatie van den Dienst van Economische Zaken. Want nu is het de tijd, het moment, om onze fabrikanten, wat betreft Indië en zijn markt, wegwijs te maken en hoe langer daarmede nu nog wordt gewacht, des te meer zal het Nederlandsche product ginds terrein verliezen.

Vanzelfsprekend zijn er voor den fabrikant nog andere wegen en middelen beschikbaar om het Indische land te benaderen en te leeren waardeeren.

Alvorens deze beschouwing te besluiten, moge nog een enkel woord worden gewijd aan een verdere gedachte van de Commissie-Bruins, met name waar zij doelt op de wenschelijkheid van een tijdelijke tewerkstelling van de *beroepsconsuls* in Ned.-Indië, B.v. in den aanvang hunner carrière en dan op de voornaamste handelsplaatsen, opdat zij, later in het buitenland gestationneerd, de belangen van Ned.-Indië met eenige kennis van zaken zullen kunnen behartigen en bepleiten.

Een juiste indice, waarbij dezerzijds nog worde gezezen op de noodzakelijkheid van een enquête onder het corps van „honoraire consuls”, voor zoover betreft derzelve kennis van en belangstelling voor het Nederlandsche of Indische product. Het is geen uitzondering, dat hier en daar op een belangrijke post onze handelsbelangen worden bediend door een honorair vertegenwoordiger, die noch Nederland noch Indië kent. Zou het geen aanbeveling verdienen om in ieder belangrijk overzeesch centrum den honorair consul te doen secondeeren door een landsman-practicus, ingewijd in den Indischen handel en vertrouwd met het wezen en de capaciteit van de Nederlandsche industrie in het algemeen?

H. F. N. NIEUWENHUIS.

HUURVERLAGING EN HARE CONSEQUENTIES.

Sedert het optreden van het kabinet-Colijn, heeft de regeering aan het vraagstuk van de verlaging van de huishuren groote aandacht besteed. De huurdaling, die zich intusschen verder heeft voortgezet, is niet een gevolg geweest van het ingrijpen van de Regeering. Zij is een logisch uitvloeisel van de deflatie, waarvan de oorzaken onlangs zeer juist geschetst zijn door Prof. Dr. N. J. Polak in zijn rede voor de vereeniging „Het Eigendom”.¹⁾

Precies een jaar na haar optreden heeft de Regeering de eerste maatregel genomen om tot *verdere* verlaging van de huishuren te geraken. Wij doelen hier op de verlaging van de rente tot 4 pCt. van de voorschotten van het Rijk voor woningbouw, te beginnen met het annuïteitsjaar 1934/35. Deze maatregel is een direct gevolg van het succes van de groote conversietransactie. Hoewel deze verlaging noodzakelijk was, verscherpt zij de tegenstellingen tusschen den overheids- en den particulieren bouw. Immers, de overheidsbouw geniet in zijn geheel van de verlaging van den rentestand, de particuliere ondernemers tot dusverre slechts in zeer geringe mate.

Doch dit punt is nog niet het belangrijkste. Immers de verlaging van de rente tot 4 pCt. zal niet voldoende zijn om een aanzienlijke daling van de huishuren teweeg te brengen. Veel belangrijker is het vraagstuk van de overige lasten, die op de woning-exploitatie drukken. Dit is dezer dagen nog eens uitvoerig belicht door Ir. H. van der Kaa, Hoofdinspecteur van de Volkshuisvesting, in zijn verslag

¹⁾ Zie N.R.C. (Ochtendblad) van 4 Mei j.l.

over 1933. Wat de lasten en retributiën betreft, aldus Ir. H. van der Kaa, bestaat in geen enkele gemeente de geneigdheid om tot verlaging over te gaan. Integendeel in verschillende gevallen werden de lasten verhoogd.¹⁾

Het behoeft geen betoog, dat onder deze omstandigheden de huiseigenaren danig in de knel komen, doordat enerzijds de inkomsten steeds meer dalen (huurdaling en leegstaan van woningen), anderzijds de vaste uitgaven stijgen. De slechts weinig gedaalde hypotheekrente levert een absoluut onvoldoende compensatie.

De toestand is in vele gevallen reeds zoo, dat de waarde van de huizen sterk de waarde van de hypotheek gaat benaderen. Deze tendens zal natuurlijk nog versterkt worden door een verdere daling van de huren, die te verwachten is, mede als gevolg van den nieuwbouw, die veel goedkooper dan vroeger geschiedt en hier en daar (o.a. in Rotterdam) reeds tot een overproductie leidt.

Daarom is het vraagstuk van de gemeentelijke overheidslasten op het oogenblik zeer urgent. Reeds vroeger hebben wij geschreven, dat de starheid, die zich hier openbaart, niet te vereenigen is met de consequenties van de regeeringspolitiek.²⁾ Want de huurddaling kan thans geen groote afmetingen meer aannemen, tenzij de overheidslasten verlaagd worden. Gezien den financiëelen toestand van verschillende groote gemeenten, is hierop voorshands zeker niet te rekenen. Daarom is thans ingrijpen van de Regeering op dit gebied gewenscht.

En wel om twee redenen. In de eerste plaats zou een verdere aanzienlijke huurddaling, als gevolg van verlaging van de lasten, het vraagstuk van de verlaging van loonen en uitkeeringen aan werkloozen, dat de Regeering moet oplossen, gemakkelijker maken. Psychologisch zou het bovendien een veel betere uitwerking hebben, indien met de verlaging van de nominale steunuitkeeringen een eenigszins belangrijke huurddaling gepaard zou gaan. Temeer, waar uit de zeer schaars beschikbare statistieken blijkt, dat de huren, die werkloozen betalen, in een wanverhouding staan tot het steunbedrag.

Doch op zijn minst even belangrijk is, dat door een verlaging van de lasten de kans op een ontvrichting van het credietverkeer kan worden verminderd. Dat dit gevaar niet denkbeeldig is, is duidelijk, wanneer men bedenkt, dat het vraagstuk van de hypotheecaire schulden door de huurddaling en het leegstaan van woningen een acut stadium gaat naderen.

De Regeering overweegt reeds wettelijke maatregelen, als dwangacoörd buiten faillissement en een executieverbod. Wij meenen, dat het de aanbeveling verdient, om alvorens tot soortgelijke maatregelen (waarvan de laatste weliswaar speciaal voor den Landbouw is bedoeld) over te gaan, eerst te trachten dit vraagstuk van den anderen kant op te lossen. Moedwillig ingrijpen in het contractenverkeer leidt tot gevolgen, die men niet kan overzien. De Crisis-pachtwet heeft zulks zeer duidelijk bewezen en al kan men op grond daarvan andere soortgelijke maatregelen verdedigen, dan lijkt ons dit toch een verkeerd uitgangspunt.

Het is vrij zeker, dat in verschillende gevallen een verdere verhooging van de lasten³⁾ (vooral in de grootste gemeenten) te wachten staat. En aangezien de Regeering alles zal beproeven om de huren verder te doen dalen, wordt als het ware het hypotheekvraagstuk op het gebied van de huizenexploitatie naar een

acut stadium gedrongen. Indien de huiseigenaren zich eenmaal in een dergelijke wanhopige positie bevinden en er op groote schaal slachtoffers vallen, zal de Regeering wel weer op de een of andere wijze een middel vinden om het ergste tegen te houden.

Onder deze omstandigheden dringt zich de vraag naar voren, of de Regeering, alvorens het zoover te laten komen, niet beter doet, reeds thans, zij het weliswaar op andere wijze, in te grijpen. En wel in dien zin, dat de gemeenten verboden wordt de lasten op de huizenexploitatie te verhoogen en zoo men nog verder wil gaan, op tragsgewijze verlaging aan te dringen. Dan maakt de Regeering haar eigen politiek in alle opzichten effectiever. Een verlaging van de kapitaalrente bijv. heeft de tendens de waarde van de huizen te doen stijgen. Deze tendens zal echter in de praktijk niet tot uitwerking komen, zolang men elk oogenblik een stijging van de lasten kan verwachten. Dit feit geldt overal, maar het openbaart zich op het gebied van de huizenexploitatie zeer sterk.

Voorkomen is beter dan genezen. Zulks geldt bovenal op een zoo gevoelig terrein als dat van het credietverkeer. En al willen wij niet zoo ver gaan door te beweren, dat met een geringe verlaging der lasten het hypotheekvraagstuk is opgelost, dan staat het vast, dat dit in elk geval een middel is om erger te voorkomen of de gevolgen er van uit te stellen. Minister Colijn heeft onlangs in de Tweede Kamer terecht gezegd, dat men met de vernietiging van het vertrouwen, waarop het credietwezen gebaseerd is, aan het bedrijfsleven en aan het maatschappelijk leven nimmer een dienst bewijst. Welnu, indien de Regeering zelve hiervan zoo overtuigd is, dan late Zij niet lijdelijk toe, dat een dergelijke ongewenschte toestand wellicht binnenkort gaat intreden.

v. d. V.

DE DUITSCHE CONVERSIELEENING 1934.

De nieuwe 4 pCt. leening, welke het Deutsche Rijk wil uitgeven, teneinde daarmede het restant van de Hilferding-leening en van het z.g. „Neubesitz” te convertieren, vraagt om meer dan één reden de aandacht. Vooreerst wijl het hier een lager rentetype geldt dan tot dusverre voor Deutsche leeningen gold. De Hilferding-leening, welke in 1929 uitgegeven werd, droeg oorspronkelijk 7 pCt. interest, welk percentage door de desbetreffende verordening van Brüning later op 6 gebracht werd. Van de ruim 183 miljoen R.M., die de leening oorspronkelijk groot was, schijnt een deel niet meer in omloop te zijn. De koers van de leening was vóór het bekend worden van de conversie nagenoeg 100 pCt., zoodat van een eenvoudige, vrijwillige conversie tegen een 4 pCt. leening zonder meer geen succes te verwachten zou zijn. (Hoezeer ook de koers van de Hilferding-leening door de per 1 Juli a.s. aangekondigde aflossing weinig van de pariteit verwijderd kon zijn; ook het rendement van de overige Deutsche staatsfondsen ligt echter belangrijk boven de 4 pCt.¹⁾ Een gewone 4 pCt. leening geldt het dan ook niet, hoezeer men den wensch koestert, dit type voor toekomstige leeningen ingang te doen vinden. Allereerst is de emissiekoers slechts 95 pCt.; de 5 pCt. marge, die daardoor ligt tusschen den koers van aflossing der oude leening en dien der nieuwe uitgifte, wordt den houders van fondsen, die aan de conversie deelnemen, in baar geld uitbetaald. Wjl de omlooptijd van de nieuwe leening kort gekozen is, tien jaar namelijk, ligt het werkelijk rendement dus reeds niet onbelangrijk hooger dan 4 pCt. De merkwaardigste bepaling, die voor de nieuwe leening gemaakt wordt, is

¹⁾ Te Berlijn ter beurze golden op 2 Juni jl. de volgende koersen: 6 Schatzanw. Dt. Reichs '23 72,00; 6 Dt. Reichs '29 99,70; 6 Dt. Reichs '27 98,10; 5½ Int. Anl. Dt. Reichs 92,75.

¹⁾ Wij verwijzen in dit verband ook naar de interessante rede van Mr. J. Wilkens over het hypotheekbedrijf in crisistijd.

²⁾ Zie E.-S.B. van 15 Nov. 1933.

³⁾ Hieronder rekenen wij ook de personeele belasting, die o.a. in Rotterdam onlangs weer vrij aanzienlijk is verhoogd.

echter wel deze, dat de amortisatie, welke gedurende elk dezer tien jaren een tiende gedeelte van het bedrag der leening zal beelopen, plaats zal hebben door inkoop, indien de koers onder de nominale waarde blijft, terwijl dan op den eersten Juli, tezamen met de halfjaarlijksche rentebetaling, onder de bezitters van het fonds de „koerswinst” verdeeld wordt, welke door den Staat gemaakt is in het afgelopen jaar. Staat het stuk daarentegen boven de 100 pCt. — wat voorshands niet aan te nemen is — dan vindt de amortisatie door loting en aflossing tot de nominale waarde plaats.

Door deze bepaling wordt de berekening van het rendement door een onzekeren factor, dien der koerswinst, doorkruist, en wel met dien verstande, dat het rendement grooter wordt naarmate de koers van het fonds daalt, en naarmate het aantal in omloop zijnde stukken geringer wordt. Staat b.v. de leening in het negende jaar na de emissie op gemiddeld 95 pCt., dan wordt aan het einde van dat jaar 5 pCt. van het ingekochte tiende der leening verdeeld over de houders van het laatste tiende. Deze obligatiehouders zouden dus niet minder dan 9 pCt. van de nominale waarde der leening ontvangen, waaruit onmiddellijk volgt, dat de „winstuitkeering” een stimulerende werking moet hebben op de koersen der obligaties.

Inderdaad wil men aldus den koers van de leening binnen zeer enge grenzen vastleggen, en vooral groote fluctuaties op de markt voor staatsobligaties tegen gaan. Het procédé is nieuw, waardoor het mogelijk eenig meerder effect sorteert dan op zuiver rekenkundige gronden verwacht mag worden. De jaarlijksche extra-uitkeering is als het ware een onzekere premie, die aan de obligatiehouders verleend wordt. Een zeker kanselment schuilt er dus in deze leening. Dit zal de aantrekkingskracht van het stuk iets of wat vergrooten, tengevolge waarvan de koers kan gaan stijgen, en het netto rendement voor den koper der obligatie dan weer terugloopt. Naar wordt verzekerd, is het doel van het procédé slechts om den koers te steunen en gelijkmatig te doen verlopen. Dit doel zou echter op eenvoudiger wijze verkregen kunnen zijn door jaarlijks ongeacht den koers tegen nominale waarde af te lossen. Financiëel zou deze transactie op hetzelfde neerkomen, voor zoover het den staat betreft. De obligatiehouder zou dan of het volle voordeel genieten van de aflossing, na loting, tegen de nominale waarde, en dus het verschil tusschen emissiekoers of aankoopwaarde en nominale waarde ontvangen. Nu komt het voordeel juist aan den overgebleven obligatiehouder toe, dengene dus, die niet zijn stuk in het afgelopen jaar — of in de afgelopen jaren — verkocht heeft.

Het is, gezien den thans geldenden rentevoet voor Deutsche, staatsfondsen, zeker te verwachten, dat de nieuwe leening althans in den eersten tijd onder pari zal staan. Het effectieve rendement van de nieuwe leening bedraagt daardoor dan ook zeker meer dan slechts $100/95 \times 4$ pCt.; men schat het op ongeveer 5 pCt. Het percentage van 4 geeft dientengevolge, wanneer de emissie slaagt, slechts in schijn den rentevoet aan, waartegen in 1934 een Rijksleening van Duitschland geplaatst kan worden.

De nieuwe leening treedt tevens in de plaats van het nog in omloop zijnde „Neubesitz”, het stuk, dat gecreëerd is om aan degenen, die zich tijdens de inflatie oude Deutsche schuld verwierven, eenigermate een „Ersatz” te bezorgen voor hetgeen zij zich met speculatieve doeleinden voor niet te veel goudgeld gekocht hadden. Dit eigenaardige stuk was niet aan een vasten tijd voor aflossing of inkoop gebonden; ook wierp het geen rente af. Het herinnert sterk aan de z.g. uitgestelde schuld, die koning Willem I in 1814 instelle als schadeloosstelling van de door de tierceering getroffen houders van staatsfondsen. Evenals destijds in dat stuk had in de afgelopen jaren in het „Neubesitz” een groote speculatie plaats.

De koersbeweging was dientengevolge hoogst onregelmatig, nog meer dan dat bij onze uitgestelde schuld, die aan een vaste jaarlijksche uitloting en aflossing haar waarde kon ontleenen, het geval geweest is. In totaal is in 1927 tot een nominale waarde van ongeveer 750 miljoen R.M. „Neubesitz” uitgegeven. De koers bedroeg bij de emissie $34\frac{1}{2}$ pCt., is sedertdien met groote schommelingen gedaald tot op 2,55 pCt. in Januari 1932, om daarna weer onregelmatig te stijgen, tot op 24 pCt. in April jl. Vóór de aankondiging van de conversie was de koers weer teruggevallen tot op $17\frac{1}{2}$ pCt. De koers, waartegen de verwisseling thans plaats zal hebben, kan op 23,75 pCt. becijferd worden; voor elke R.M. 300 „Neubesitz” wordt, mits tegen bijbetaling van R.M. 23,75, R.M. 100 conversieleening-1934 verstrekt. Aldus krijgt de staat over een groot extra geldbedrag de beschikking (het in omloop zijnde bedrag aan „Neubesitz” wordt op 600 miljoen R.M. geraamd), boven de opbrengst, die eventueel ontstaat, wanneer ook niet tot conversie gerechtigden op de leening zullen inteekeenen. De betaling in baar geld als voorwaarde tot het toetreden tot de conversie doet merkwaardig genoeg eveneens aan de totstandkoming van de Nederlandsche werkelijke en uitgestelde schuld denken: ook toen werd van alle fondsenhouders, die in de conversie deelden, een bijdrage in baar geld verlangd. Uit hetgeen thans op deze wijze ontvangen wordt, pl.m. 45 miljoen R.M. indien alle „Neubesitz” geconverteerd wordt, zal in de eerste plaats gefinancierd moeten worden, hetgeen aan de houders der huidige Hilferding-leening, die aan de conversie deelnemen, moet worden uitbetaald, nl. maximaal ruim 9 miljoen. In dit geval komt aan de Deutsche schatkist dus een bate toe van ongeveer 35 à 36 miljoen. Deze bate wordt echter duur betaald: de creatie van niet minder dan 200 miljoen R.M. 4 pCt. conversieleening zal noodig zijn om het „Neubesitz” op te ruimen. Niet alleen drukt er jaarlijks rente op dit bedrag; ook moet telken jare voor 20 miljoen ingekocht of afgelost worden op dit deel der leening. De korte tijd, die voor de amortisatie der leening gesteld wordt, belast de Deutsche begroting der eerstkomende jaren zeer zwaar. Gezien de huidige financiële positie van het Deutsche Rijk, en vooral ook met het oog op de noodzakelijkheid, voor welke men staat, om een zeer groote vlottende schuld weldra te consolideeren, lijkt de thans gevoerde aflossingspolitiek — ook al gaat het om voor Duitschland betrekkelijk geringe bedragen — weinig wenschelijk.

Ook omdat Duitschland binnen afzienbaren tijd een blijvenden vorm van financiering van de enorm groote werkverschaffing zal moeten vinden, welke vorm wel bij voorkeur in dien van een leening op langen termijn gezocht wordt, verdient de thans ondernomen poging tot verlaging van de rente voor Deutsche staatsfondsen alle aandacht. Haar welslagen zal voor de verdere ontwikkeling der Deutsche staatsfinanciën zeker groote beteekenis hebben.

Hk. RIEMENS.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE DUITSCHE GROOTBANKEN IN 1933.

Dr. H. C. Strohmayr te Berlijn schrijft ons:

Uit een algemeen overzicht van het bankjaar 1933 blijkt, dat de handel over het algemeen verder een tendens vertoont zich weder normaal te gaan ontwikkelen, dat de gevolgen van de credietcrisis van 1931 dus geleidelijk aan het verdwijnen zijn.

Het jaarverslag van de *Berliner Handels-Gesellschaft*, welke zonder filialen werkt, meldt, dat het aantal cliënten, zooals men in goede jaren gewend was, is toegenomen. De vermeerdering van het aantal rekeningen had zoowel op groote als op kleine cliënten betrekking. Dat de omzet weder met R.M. 1 milliard tot R.M. 8,5 milliard is gedaald is in dit ver-

band van weinig belang, omdat een dergelijke ontwikkeling in het bankwezen geenszins dezelfde betekenis heeft als in een industriële onderneming. Het ware eveneens verkeer, de vermindering van de crediteuren met 50 miljoen als een kenteken voor een verdere inkrimping van het zakenleven te beschouwen, want deze keer is alleen de post buitenlandsche crediteuren gedaald, terwijl de binnenlandsche deposito's een lichte stijging te zien geven. De liquidatie van het oude, vaak ongezonde en met buitenlandsche gelden opgebouwde zakenleven heeft voortgeduurd en de opbouw van draagkrachtige en gezond gefinancierde nieuwe zaken heeft een aanvang genomen.

Als gevolg van de daling van den omzet en de kleinere rentemarge is de rente-opbrengst gedaald, hetgeen echter door de grootere inkomsten uit hoofde van provisie als gevolg van een levendiger effectenhandel meer dan vereffend werd. Alles tezamen genomen, zouden voor- en achteruitgang ten opzichte van het vorige jaar op de winst- en verliesrekening ongeveer stabiel zijn gebleven, indien de verbetering van de credietzekerheid de behoefte aan buitengewone afschrijvingen niet zeer belangrijk had verminderd.

De daling van den post crediteuren is voor de helft aan de devaluatie van den Dollar en voor de overige 50 pCt. aan de omwisseling van in valuta's luidende credieten in Registermarken toe te schrijven, hetgeen op grond van de „Stillhalte"-overeenkomst mogelijk was. Onder de activa vormt de daling van de voorschotten op goederen den voornaamsten tegenpost voor de daling van de crediteuren. De post wissels en chèques zijn sterk gedaald, terwijl de schatkistwissels en schatkistbiljetten zijn gestegen. Uit deze ontwikkeling blijkt duidelijk de liquiditeitspolitiek. Van het standpunt van de opbrengst kan men begrijpen, dat de investeringen in eerste klas beleggingen rendabeler zijn dan in wissels. Dit wil echter niet zeggen, dat de cliëntentransacties door liquiditeitsoverwegingen werden tekort gedaan, veeleer zijn de omzetten in prima goederenwissels in de laatste jaren wegens de toenemende schaarschte aan materiaal sterk gedaald. Op de afneming van de voorschotten op verscheepte en opgeslagen goederen drukt duidelijk het stempel van de sterke daling van den buitenlandschen handel. Onder de effecten komen voor het eerst 7,78 miljoen rijksleeningen, rijks-schatkistbiljetten en schatkistbiljetten van de Posterijen van het Deutsche Rijk voor. Daar deze in hoofdzaak in den loop van 1934

vervallen, beteekenen deze beleggingen een post van eerste klasse liquiditeit.

Zooals men bij de overeenkomstige structuur van het bedrijf verwachten mocht, vertoonen de balans en winst- en verliesrekening van de *Reichs-Kredit-Gesellschaft* veel overeenkomst. Ook hier een, alhoewel geringe, achteruitgang van de opbrengst uit hoofde van rente, daarentegen een toeneming van de provisies. De vermeerdering van het aantal cliënten van 7.807 tot 8.491 en van het aantal rekeningen van 10.874 tot 11.893 pleit evenals bij de B. H. voor den voortgaanden opbouw van het bedrijfsleven in het binnenland. De hierdoor evenals door den ingewikkelde valuthandel veroorzaakte werkvermeerdering, had een verhooging van de personeele uitgaven tengevolge. Voorts moest meer worden afgeschreven, daar de bank elke vermeerdering van onroerend goed reeds in het jaar van verkrijging geheel heeft afgeschreven. Deze meerdere kosten waren bijna zoo groot als de meerdere opbrengst, zoodat een bijna onveranderde netto-winst overblijft.

Terwijl de crediteuren verleden jaar nog van 482 tot 513 miljoen konden stijgen, zijn zij ditmaal door de terugbetaling van buitenlandsche credieten tot 438 miljoen gedaald. Opmerkelijk is, dat de bank, welke verleden jaar de stijging van den post crediteuren ten deele voor de halveering van haar acceptienomloop tot 10,8 miljoen had benut, er in 1933 van heeft afgezien, den achteruitgang van de crediteuren door een vergroting van den acceptienomloop te financieren. Integendeel zij heeft dezen post verder verminderd. Zij kon zulks doen, omdat de afneming van haar uitstaande leeningen voor een groot deel automatisch gelijken tred hield met den achteruitgang van de crediteuren. De achteruitgang van de liquide middelen kwam in totaal geheel overeen met de afneming van de crediteuren. Een opvallende verandering, t.w. een stijging van 2,80 tot 9,60 miljoen, vertoont de post effecten. Deze vermeerdering is in hoofdzaak toe te schrijven aan de „Umschuldungsanleihe", die in verband met de verleden jaar door de regering voorbereide omwisseling van de gemeentelijke schulden uit een omwisseling van debiteuren in effecten zijn ontstaan.

Hoewel bij de *Dresdner Bank* de rentemarge van gemiddeld 3,3 pCt. tusschen debet- en creditrente van de bank ditmaal slechts bij een van 3.037 tot 2.684 miljoen gedaald balanstotaal werkzaam was, heeft

BALANSEN (in miljoenen R.M.)

	Berliner Handelsgesellschaft		Reichs-Kredit Gesellschaft		Dedi-Bank		Dresdner-Bank		Commerz-Bank	
	1932	1933	1932	1933	1932	1933	1932	1933	1932	1933
Activa.										
Circulatiebank	7,73	7,48	41,37	34,40	106,58	116,27	70,48	67,99	26,95	27,40
Wissels, chèques, schatkistbiljett.	76,70	68,23	187,34	192,17	763,24	745,56	351,88	411,34	339,31	330,30
Nostro-tegoed bij banken	32,73	26,97	32,47	23,55	78,55	57,93	46,07	44,43	59,15	36,10
Prolong. en bel.	2,52	2,08	5,16	5,77	7,23	8,21	5,54	2,31	11,38	5,38
Voorsch. op goed.	69,16	40,74	93,20	50,35	288,63	181,11	311,15	183,97	201,35	126,51
Effecten	7,48	15,43	2,80	9,60	44,97	44,36	69,58	55,52	87,83	83,26
Consortia	5,73	6,07	4,20	4,60	66,60	59,90	73,36	84,08	18,75	16,69
Deelnemingen ..	5,90	5,18	3,00	2,80	54,58	50,37	68,00	52,20	13,14	10,69
Debiteuren	110,53	97,81	217,22	186,95	1.742,05	1.684,17	1.549,13	1.389,48	762,61	706,01
Grondbezit	7,25	7,16	3,00	3,00	105,27	88,71	59,50	60,32	59,38	56,20
Passiva.										
Aandeelenkapit.	28,00	28,00	40,00	40,00	144,00	130,00	150,00	150,00	80,00	80,00
Reserves	10,00	10,00	20,00	20,00	25,20	25,20	15,00	15,00	30,00	12,00
Crediteuren	253,30	203,95	513,14	438,07	2.812,90	2.610,33	2.504,81	2.175,30	1.241,84	1.078,51
Accepten	32,32	32,50	10,85	8,98	225,12	230,54	346,35	320,80	154,69	172,61
Oblig. leeningen	—	—	—	—	44,39	35,85	—	—	84,00	50,40
			VERLIES- EN WINSTREKENINGEN (in miljoenen R.M.)							
Rente	5,79	5,04	6,72	6,53	77,15	65,93	47,88	43,01	29,63	24,65
Provisie	2,75	3,24	3,99	5,13	80,20	78,76	47,39	44,36	31,15	31,22
Andere inkomst.	1,00	1,00	—	—	1,39	1,48	—	—	—	—
Totale onkosten	6,73	6,45	7,81	8,44	133,10	110,88	85,39	74,79	52,94	45,34
Afschrijvingen..	1,50	1,00	0,65	0,92	26,38	25,05	94,88	11,03	—	—
Winst en transp.	2,09	2,53	3,64	3,70	29,16	26,86	85,00 ¹⁾	11,56	7,74	10,52

1) Saneeringswinst.

deze instelling een grootere netto-winst behaald. De bij de onkosten verkregen besparingen van ruim 10 miljoen noemt de bank teleurstellend, omdat zij oorspronkelijk met een onkostenraming van 68 miljoen inplaats van de verkregen 71,6 miljoen had gerekend. In ieder geval waren de besparingen voldoende om de grootere afschrijvingen op onroerende en roerende goederen, evenals de daling van de inkomsten uit hoofde van rente en provisie te dekken en bovendien de verhooging van de netto-winst met ruim 2 miljoen te verzekeren.

De voornaamste veranderingen op de balans moeten aan de vermindering van de crediteuren worden toegeschreven. De in het buitenland opgenomen credieten, welke een bedrag van ruim 900 miljoen hadden bereikt, zijn thans tot ongeveer 40 pCt. hiervan gedaald. Onder den post „overige crediteuren” is ook de naar aanleiding van de saneering aangevane verplichting bij de Akzept- und Garantiebank begrepen. De liquide middelen van de bank zijn voldoende voor de onmiddellijke aflossing van deze verplichting in haar geheel. De directie acht echter in overeenstemming met de Rijksbank een geleidelijke liquidatie raadzaam, teneinde liquide te blijven voor de vervulling van haar taak, in verband met de werkverschaffing. Van de teruggevloede binnenlandsche debiteuren werden voor 750 mill. nieuwe credieten verleend.

Ook de *Deutsche Bank und Disconto-Gesellschaft* keert in 1933 geen dividend uit. Wel bleef de winst slechts weinig bij die van het vorige jaar ten achter, doch uit het overschot was weder 25 miljoen voor afschrijvingen noodig. De buitenlandsche schulden zijn verder van 570 tot 403 miljoen gedaald, nadat zij einde 1929 nog 1.823 miljoen hadden bedragen. De debiteuren zijn met 58 miljoen gedaald, hoewel 707 miljoen nieuwe credieten werden verstrekt. Het verschil is ten deele verklaarbaar uit de afschrijvingen en reserveeringen en ten deele uit de terugbetaling van bevroren credieten, als gevolg van het herstel. Opmerkelijk is, dat het aantal nieuw verleende credieten met 118.000 bijna zeven maal zoo groot was als het jaar tevoren en daarmede ook het totaal van alle aan het einde van het jaar verstrekte credieten (83.000) verre overtrof. Dit wil zeggen, dat de looptijd kort en de omloop snel is. Dit feit pleit tevens voor een zekere saneering van het bedrijf, want het behoort tot het wezen van een credietbank om crediet met een korten omlooptijd te verstrekken.

Na zorgvuldige controle van alle activa werd bij de *Commerz- und Privatbank* nogmaals op groote schaal afgeschreven en gereserveerd. Omtrent de grootte werden geen nauwkeurige gegevens verstrekt. Slechts is bekend, dat de tot 10,5 miljoen verhoogde bedrijfs-winst en 20 miljoen uit de open reserves ervoor werden gebruikt. Bovendien werd nog een onbekend gedeelte van de stille reserves gebruikt en de aanzienlijke winst uit den terugkoop van een deel der eigen Dollarleeningen. Deze zijn op de balans van 84 tot 50 miljoen gedaald, doch hebben, zooals vanzelf spreekt, een veel kleinere winst opgeleverd dan het verschil van R.M. 33,6 miljoen.

De twee jaren geleden door het Rijk als steun voor de saneering ter beschikking gestelde 77 miljoen schatkistbiljetten behoefde de Commerzbank, evenmin als de andere met behulp van het Rijk gesaneerde grootbanken, tot dusverre terug te betalen, omdat afbetaling slechts in geval van een winst kan plaats hebben. In tegenstelling met het meerendeel van de andere banken zijn ook bij de Commerzbank de binnenlandsche deposito's met ruim 60 miljoen gedaald. Het jaarverslag schrijft dit toe aan de opleving van het bedrijfsleven, waardoor de in bankdeposito's belegde reserves door de ondernemingen werden opgevraagd. De ingevolge het werkverschaffingsprogramma van den staat aan het bedrijfsleven toevoeiende gelden zijn pas tegen het einde van het jaar ook aan de banken ten goede gekomen.

STATISTIEK BETREFFENDE DE WERELDPRODUCTIE, HET WERELDVERBRUIK EN DEN WERELDIN- EN -UITVOER VAN SUIKER.

Dr. Gustav Mikusch te Weenen zendt ons onderstaande statistieken:

WERELDSUIKERPRODUCTIE.

	1913/ '14	1931/ '32	1932/ '33	1933/'34 Raming
in 1.000 metrieke tons ruwsuikerwaarde.				
<i>Bietsuiker :</i>				
Europa:				
Duitschland	2.716	1.596	1.088	1.420
Tsjecho-Slowakije		815	634	518
Oostenrijk	1.680	163	165	170
Hongarije		125	103	135
Frankrijk	797	874	1.022	945
België	230	205	265	247
Nederland	231	172	240	290
Groot-Brittannië	4	284	373	523
Polen	—	493	417	343
Sovjet-Rusland	1.740	1.689	796	1.000
Denemarken	144	122	192	254
Zweden	137	144	235	305
Italië	330	363	319	296
Spanje	188	402	260	245
Joego-Slavië	6	83	85	74
Roemenië	37	48	57	143
Overig Europa	17	100	157	211
Totaal Europa	8.257	7.678	6.408	7.119
Amerika:				
Vereenigde Staten, Canada en Argentinië	753	1.230	1.435	1.712
Australië:				
Victoria	1	6	6	6
Azië:				
Japan, Korea, Manchoerije Anatolië en Perzië	4	39	48	65
Totaal bietsuikerproductie	9.015	8.953	7.897	8.902
<i>Rietsuiker :</i>				
Europa:				
Spanje	8	21	19	19
Amerika:				
Louisiana, Texas en Florida	283	166	240	226
Portorico en Maagdeneilanden	336	904	761	895
Hawai	560	933	943	936
Cuba	2.672	2.678	2.053	2.220
Britsch West-Indië en				
Britsch Guyana	143	289	331	337
Fransch West-Indië	81	91	96	89
Dom. Rep. en Haïti ^{a)} ..	107	437	391	397
Mexico	161	262	190	215
Midden-Amerika	42	66	56	52
Peru ^{b)}	179	409	420	410
Argentinië ^{b)}	278	346	348	316
Brazilië	203	975	925	975
Overig Zuid-Amerika ^{a)} ..	152	247	259	255
Totaal Amerika	5.197	7.823	7.013	7.323
Azië:				
Britsch-Indië	2.678	3.521	4.727	5.000
Java ^{a)}	1.531	3.004	2.759	(*1.505)
Japan	254	1.153	797	774
Philippijnen ^{c)}	233	999	1.164	1.310
Overig Azië	323	263	270	270
Totaal Azië	5.019	8.940	9.717	8.859
Afrika:				
Egypte	69	147	170	125
Mauritius	272	167	251	265
Unie van Zuid-Afrika ..	84	296	326	354
Overig Afrika	81	170	206	235
Totaal Afrika	506	780	953	979
Australië:				
Queensland en Nieuw Zuid-Wales	270	615	541	654
Fidji	94	73	139	120
Totaal Australië	364	688	680	774
Totaalrietsuikerproductie ..	11.094	18.252	18.382	17.954
Wereldsuikerproductie ..	20.109	27.205	26.279	26.856

^{a)} De productie 1934 zal wellicht 670.000 ton ruwsuikerwaarde bedragen; ^{a)} Excl. de in huisindustrie of in kleine molens geproduceerde suiker; ^{b)} Suiker tel quel; ^{c)} Excl. de in het binnenland verbruikte Muscovadensuiker.

WERELDVERBRUIK VAN SUIKER. *)

	1932/'33		1931/'32	
	Verbr. in 1000 metr. t.	Verbr. p. hoofd der bevolking in K.G.	Verbr. in 1000 metr. t.	Verbr. p. hoofd der bevolking in K.G.
ruwzuikerwaarde				
Europa:				
Duitschland	1.503	23.1	1.497	23.1
Tsjecho-Slowakije	399	26.7	396	26.7
Oostenrijk	172	25.4	200	29.6
Hongarije	88	10.0	93	10.6
Zwitserland	172	41.9	183	44.8
Frankrijk	1.052	25.0	1.018	24.2
België	226	27.8	232	28.7
Nederland	333	41.0	325	40.5
Groot-Brittannië	2.110	45.3	2.184	47.1
Polen	315	9.7	332	10.4
Sovjet-Rusland ^{c)}	960 ^{a)}	5.8	1.500 ^{a)}	9.2
Denemarken	195	54.2	197	55.1
Zweden	260	42.1	265	43.0
Italië	319	7.7	336	8.1
Spanje	296	12.8	315	13.7
Overig Europa ^{c)}	777	9.4	806	9.8
Totaal Europa	9.177	16.4	9.879	17.8
Azië:				
China en Hongkong ^{b)}	670 ^{a)}	1.5	605	1.4
Britsch-Indië	5.162 ^{a)}	14.2	4.229	11.7
Japan ^{b)}	948	13.3	969	13.8
Java	399	9.3 ^{d)}	402	9.5 ^{d)}
Overig Azië ^{b)e)}	544 ^{a)}	5.4	543	5.4
Totaal Azië	7.723	7.5	6.748	6.6
Afrika:				
Egypte	113	7.4	108	7.1
Unie van Zuid-Afrika	168	18.2	173	19.0
Mauritius ^{a)}	10	23.1	10	23.4
Overig Afrika ^{b)}	368	2.9	380	3.0
Totaal Afrika	659	4.3	671	4.5
Amerika:				
Vereenigde Staten	6.008	47.8	5.935	47.5
Hawai	20	48.5	20	49.8
Portorico en Maagden-eilanden	50	31.0	50	31.4
Cuba ^{b)}	152	40.0	150	40.4
Canada ^{b)}	419	40.5	428	41.8
New-Foundland ^{a)}	8	29.5	8	29.7
Britsch West-Indië en Britsch Guyana ^{a)b)}	44	19.2	44	19.4
Fransch West-Indië ^{b)}	5	9.8	5	9.8
Dominikaansche Republiek en Haiti ^{b)}	28	9.5	28	7.3
Mexico	211	12.3	189	11.2
Midden-Amerika ^{a)b)}	52	7.3	53	7.5
Argentinië ^{f)}	357	29.9	347	29.7
Brazilië	875	20.6	875	20.9
Peru ^{f)}	60 ^{a)}	9.5	60	9.6
Overig Zuid-Amerika	233 ^{a)b)}	9.2	229 ^{a)b)}	9.2
Totaal Amerika	8.522	33.0	8.421	32.9
Australië:				
Vasteland	339	50.7	333	50.5
Eilanden	80	21.0	84	22.7
Totaal Australië	419	39.9	417	40.5
Wereld	26.500	13.2	26.136	13.1

*) Excl. de donkere suiker van de primitieve molens in Azië en Amerika. a) Geraamd. b) Kalenderjaar 1933, 1932. c) Incl. het Aziatisch gebied van Sovjet-Rusland en Turkije. d) Het werkelijke verbruik per hoofd der bevolking op Java is iets geringer, omdat in het bovenvermelde verbruik ook de hoeveelheid suiker is begrepen, welke in Ned. Oost-Indië buiten Java wordt verbruikt. e) Excl. de op de Philippijnen verbruikte Muscovaden-suiker, f) Tel. quel; kalenderjaar 1932, 1931.

WERELDIN- EN -UITVOER VAN SUIKER.

	Invoer		Uitvoer	
	1932/'33	1931/'32	1932/'33	1931/'32
in 1.000 metrieke tons ruwzuikerwaarde.				
Europa:				
Duitschland	22	20	14	119
Tsjecho-Slowakije	—	—	280	505
Oostenrijk	19	18	—	—
Hongarije	—	—	5	57
Zwitserland	166	178	1	1
Frankrijk	402	387	302	307
België	121	71	139	58
Nederland	125	179	35	38
Groot-Brittannië	2.226	2.223	380	281
Polen	—	—	108	242
Sovjet-Rusland ^{c)}	8	46	61	129
Denemarken	9	63	1	1
Zweden	35	99	—	—
Italië	5	5	8	9
Overig Europa ^{c)}	448 ^{b)}	537 ^{b)}	14	21
Totaal Europa	3.586	3.826	1.348	1.768
Azië:				
China en Hongkong ^{b)}	440 ^{a)}	383	— ^{a)}	—
Britsch-Indië	477	650	44 ^{a)}	43
Japan ^{b)}	150	43	183	175
Java	—	—	1.405	1.629
Philippijnen	—	1	1.096	945
Overig Azië ^{b)}	424 ^{a)}	484	16 ^{a)}	34
Totaal Azië	1.491	1.561	2.744	2.826
Afrika:				
Egypte	1	—	30	1
Unie van Zuid-Afrika	1	4	163	145
Mauritius	—	—	240 ^{a)}	155 ^{a)}
Overig Afrika ^{b)}	334 ^{a)}	343 ^{a)}	177 ^{a)}	148
Totaal Afrika	336	347	610	449
Amerika:				
Vereenigde Staten, Hawai, Portorico en Maagden-eilanden	2.887	2.899	38	56
Cuba ^{b)}	—	—	2.477	2.681
Canada en New Foundland ^{b)}	367	402	9	5
Britsch West-Indië en Britsch Guyana ^{b)}	3 ^{a)}	5 ^{a)}	427	367
Fransch West-Indië ^{b)}	—	—	88	92
Dominikaansche Republiek en Haiti ^{b)}	—	—	304	459
Mexico	—	—	90	15
Midden-Amerika ^{a)b)}	1	1	10	14
Argentinië ^{d)}	1	4	1	4
Brazilië ^{b)}	—	—	25	40
Peru ^{d)}	—	—	320	362
Overig Zuid-Amerika ^{b)}	146 ^{a)}	150 ^{a)}	28	25
Totaal Amerika	3.405	3.461	3.817	4.120
Australië:				
Vasteland ^{b)}	—	—	260 ^{a)}	222
Eilanden ^{b)}	76	80	117 ^{a)}	136
Totaal Australië	76	80	377	358
Wereld	8.894	9.275	8.896	9.521

a) Geraamd; b) Kalenderjaar 1933, 1932; c) Incl. het Aziatisch gebied van Sovjet-Rusland en Turkije; d) Suiker tel quel; Kalenderjaar 1932, 1931.

DE OOSTENRIJKSCHE MUNTHERVORMING.

Prof. Dr. Richard Kerschagl te Weenen schrijft ons: De Oostenrijksche munt hervorming van 1934 werd door de noodverordening 128 van 28 Februari 1934 ingeleid. Zij heeft opnieuw een hervorming op het gebied van het muntwezen ten doel:

Na den oorlog werden er reeds tijdens de inflatie pogingen aangewend om op de een of andere wijze tot aanmuntning over te gaan. In de eerste jaren na den oorlog werden zelfs munten uit goud geslagen, en wel tegen inlevering van baren goud. Dit waren munten van 25 en 100 Kronen. Deze munten droegen min of meer het karakter van curiositeiten. Van meer betekenis was het slaan van pasmunt na de sta-

bilisatie van de Oostenrijksche Kroon in 1923; en wel in koperbrons van 100 en 200 Kronen en in nikkel van 1.000 Kronen.

Bijna tegelijkertijd werden de eerste Schillingmunten geslagen. Deze hadden een vrij hoog gehalte van 800/1000 fijn zilver, hetgeen overeenkwam met 10.000 papieren Kronen; het waren standpenningen, zooals de oude zilveren Gulden, d.w.z. zij moesten op onbeperkte schaal in betaling worden aangenomen. Een zeer groot gedeelte van deze munten werd trouwens gehamsterd en verdween voor altijd uit de circulatie, inzonderheid toen de zilverprijs steeg en de metaalwaarde van de munten haar nominale waarde dreigde te overtreffen; zij werden versmolten, tot sieraden verwerkt of opgepot.

De groote Oostenrijksche munthervorming was een uitvloeisel van de Schilling-Rekenwet van December 1924, op welke een reeks uitvoeringswetten en verordeningen verscheen. Deze wet voorzag in beginsel in het slaan van drie soorten munten: In de eerste plaats gouden munten of standaardmunten van 100 en 25 Schilling, voorts zilveren munten van 2, 1 en ½ Schilling en tenslotte geldstukken uit onedele metalen. Hiervan werden munten in nikkelbrons van 10 en 5 Groschen — de laatste vrij laat, pas in 1931 — evenals munten in koperbrons van 2 en 1 Groschen geslagen.

De gouden munten werden echter alleen voor rekening van particulieren tegen inlevering van goud en tegen betaling van speciale muntkosten geslagen; zij waren practisch niet in omloop en werden met een agio van eenige procenten verhandeld.

Aan de zilveren munten werd het karakter van standpenningen ontnomen. Zij hebben geen onbeperkte betaalkracht meer, doch behoeven door particulieren slechts bij betalingen tot 50 Schilling te worden aangenomen. Voorts werd haar zilveragehalte verlaagd en wel tot 640/1000 fijn. De munten tot 2 Schilling waren vooral als geschiedkundige gedenkpenningen bedoeld¹⁾ en bleven slechts voor een zeer klein gedeelte in het verkeer.

Intusschen had ook bij de bankbiljetten de wijziging in Schilling-biljetten plaats gevonden. Er werden verschillende soorten bankbiljetten in Schilling uitgegeven en wel van 5, 10, 20, 50, 100 en 1.000 Schilling, waarvan die van 100 Schilling het eerst en wel op 26 Maart 1925 in omloop werden gebracht.

* * *

De munthervorming van 1934 valt in drie verschillende deelen uiteen. Het eerste deel bevat de uitgifte van een nieuwe vijf-Schilling munt. Deze vijf-Schilling munten komen in de plaats van de bankbiljetten van vijf Schilling, waarvan tot dusverre rond 40 miljoen Schilling in omloop waren. Deze vijf-Schillingmunten zullen iets grooter zijn dan de tegenwoordige twee-Schillingmunten. Het gehalte bedraagt 835/1000 fijn, hetgeen dus nog grooter is dan dat van de eerste zilveren munten van 1924 en overeenkomt met het gehalte van de oude Oostenrijksch-Hongaarsche zilveren Kroon.

Het tweede deel van de hervorming behelst de in-trekking van de zilveren munten van ½ en 1 Schilling, welke tot dusverre in omloop waren. Deze munten zullen voor goed verdwijnen. In plaats daarvan komen — dit bepaalt het derde gedeelte van de wet — nieuwe munten van ½ en 1 Schilling. Deze worden uit nikkel geslagen, evenals de thans in omloop zijnde 10 Groschen stukken.

Interessant is, dat de twee-Schilling munten thans niet zullen worden ingetrokken, doch verder het

¹⁾ Zij werden dienovereenkomstig met verschillende jaarlijks wisselende beeltenissen geslagen. In 1928 droegen de 2 Schillingstukken de beeltenis van Schubert, in 1929 die van Billroth, in 1930 die van Walther von der Vogelweide, in 1931 die van Mozart en in 1933 die van Seipel.

karakter van historische gedenkpenningen zullen dragen.

De hervorming van het muntwezen heeft een veelvoudig doel. Zij betreft in de eerste plaats de aanpassing van den toestand van het Oostenrijksche geldwezen aan dien van het buitenland. Munten met een tegenwaarde van ½ en 1 Schilling werden bijna nergens uit edele metalen vervaardigd. Men slaat b.v. in België zelfs munten tot een tegenwaarde van 5 Schilling (20 Belgische Francs), in Denemarken tot een tegenwaarde van 2,50 Schilling (2 Deensche Kronen), in Duitschland tot 2,13 Schilling (1 Mark) en in Frankrijk tot ruim 2 Schilling (5 Francs) uit onedele metalen. Oostenrijk heeft in het geheel geen reden om nobeler te zijn dan zijn rijke bureu. Overigens bestaan er in bijna geen enkel land ter wereld, wellicht slechts met uitzondering van Tsjecho-Slowakije en België, bankbiljetten met een zoo geringe nominale waarde als 5 Schilling.

Zooals reeds vermeld, was in Oostenrijk, ook tijdens den vrede, het kleinste bankbiljet 10 Kronen, dat is op de huidige goudpariteit bijna 19 Schilling. Voorts zal het slaan van zilveren munten ongetwijfeld een zekere muntwinst voor den Staat opleveren, omdat, ondanks hoogwaardige munting, de pasmunt uit zilver, zooals vanzelf spreekt, niet geheel volwaardig kan worden geslagen, reeds met het oog op de mogelijkheid van een schommeling van de zilverprijzen. Deze muntwinst zal volgens een nog te sluiten overeenkomst ten deele aan den Staat komen, ten deele tot dekking van de schuld van den Staat bij de circulatiebank dienen.

Het aanmunten zal sterk worden beperkt. Volgens de nieuw uit te vaardigen wet mogen aan zilvermunten in totaal uitstaan ten hoogste voor 12 Schilling per hoofd der bevolking, aan munten uit onedele metalen ten hoogste voor 15 Schilling per hoofd der bevolking, dus tezamen voor 27 Schilling, of rond tweederden van de circulatie per hoofd der bevolking in Duitschland, in België en Frankrijk.

De munthervorming zal waarschijnlijk eerst in den loop van de volgende maanden worden doorgevoerd, totdat voldoende hoeveelheden van de nieuw geslagen vijf-Schillingmunten beschikbaar zijn. Het zilver voor het slaan van nieuwe vijf-Schillingmunten wordt niet uit het buitenland betrokken, noch nieuw ingekocht, doch eenvoudig uit de ontmunting van de oude geldstukken van ½ en 1 Schilling verkregen. Ook de vijf-Schillingmunten zullen het karakter van pasmunt hebben en de toestand van standpenningen uit zilver, zooals vóór den oorlog of zooals deze korten tijd bij de zilveren Schillingen van 1924 bestond, zal niet weder worden hersteld.

AANTEKENINGEN.

De Amerikaansche oorlogsschulden.

Het vraagstuk van de betaling van de oorlogsschulden aan de Vereenigde Staten is in den laatsten tijd weer op den voorgrond geplaatst. De Johnson Bill, die begin Mei is aangenomen, verbiedt iedere credietverleening van Amerikaansche officiële of particuliere credietinstellingen aan die landen, welke hun verplichtingen tegenover de Vereenigde Staten niet nakomen. Door een bijzonderen uitleg van het Hooge Gerechtshof vallen Engeland, Tsjecho-Slowakije, Letland en Lithauen, die in de laatste jaren gedeeltelijk betaald hebben, niet onder deze bepalingen.

Op deze wet is de vorige week de boodschap van President Roosevelt over de oorlogsschulden aan het Congres gevolgd. Hierin deelt Roosevelt mede, dat tijdens de tegenwoordige zitting van het Congres geenerlei wetgevende maatregel op dit gebied noodig of wenschelijk is. Aan den anderen kant geeft hij echter duidelijk te kennen, dat de Ver. Staten op nakoming van de verplichtingen blijven staan.

In het jongste nummer van „Wirtschaft und Statistik” zijn bijzonderheden over den omvang van de oorlogsschulden opgenomen. De bedragen, die 15 Juni a.s. vervallen, bestaan uit de betalingen, die bij de Fundeeringsovereenkomst geregeld zijn, uit de betalingen, uit hoofde van het Hoovermatorium en uit de rente voor achterstallige schulden. De Juni-termijn bedraagt \$ 174.7 miljoen.

Oorlogsschulden aan de Ver. Staten op 15 Juni 1934 in \$ 1.000	Vervallen verplichtingen.				Totaal	Besparingen in proc. tengevoolge v. d. Dollar-depreciatie
	Op basis van de fundeeringsovereenkomst	Op basis v. het Hoovermatorium	Rente op achterstall. bedragen	Totaal		
Debiteurenlanden	Afflossing	Rente	Op basis v. het Hoovermatorium	Rente op achterstall. bedragen	Totaal	Besparingen in proc. tengevoolge v. d. Dollar-depreciatie
Groot-Britannië ..	—	75.390	9.721	560	85.671	0.6
Frankrijk	36.692	19.154	3.047	107	59.000	40.9
Italië	12.600	1.238	896	8	14.742	40.9
België	4.300	2.375	484	—	7.159	40.9
Roemenië	1.200	—	49	—	1.249	40.9
Joego-Slavië	300	—	—	—	300	22.8
Polen	—	3.535	456	48	4.039	40.9
Tsjecho-Slowakije	1.500	—	183	—	1.683	31.1
Estland	—	282	37	4	323	0.4
Finland	—	148	19	—	167	10.3
Letland	—	118	15	1	134	40.9
Lithauen	42	92	14	1 ¹⁾	149	40.9
Hongarije	—	33	4	2 ²⁾	37	16.1
	56.634	102.364	14.925	730	174.652	

1) 0,596. 2) 0,439.

Van den verstreken Decembertermijn, die \$ 153.1 miljoen groot was, is slechts 8.9 miljoen betaald en het is de vraag, of de Vereenigde Staten thans veel meer zullen krijgen. Engeland heeft reeds medegedeeld, dat het de betaling van den Juni-termijn zal opschorten en geen betaling meer zal doen, zolang het vraagstuk van de oorlogsschulden niet definitief geregeld is.

Opmerkelijk is, dat verschillende landen, die in het geheel niets betalen, groote voordeelen hebben verkregen uit de depreciatie van den Dollar. In de bovenstaande tabel zijn in de laatste kolom tevens de besparingen (in procenten) opgenomen, die de verschillende landen uit dien hoofde genieten. Het eenige land, dat hieruit geen voordeel put, Finland, is de eenige „solide” debiteur van de Ver. Staten. Dit land heeft onlangs een verlaging van de rente, doch niet van de hoofdsom verkregen.

Over de verdeeling van de oorlogsschulden, die thans nog bijna \$ 12 miljard bedragen, geeft de onderstaande tabel uitsluitsel.

Oorlogsschulden aan de Ver. Staten op 4 Jan. 1934 ¹⁾ in \$ 1.000	Uitstaand kapitaal volgens het fundeeringplan	Gekapitaliseerde bedragen van de in het Hooverjaar uitgeest. betalingen	Planmatig uitgestelde aflossingstermijnen	Vervallen niet voldane betalingen na afloop Hoovermor. ²⁾	Uitstaande bedragen. Totaal
Debiteurenlanden					
Landen, welke volledig hebben betaald					
Finland	8.429	298	—	—	8.727
Landen, welke na het Hooverjaar ten deele hebben betaald.					
Tsjecho-Slowakije ..	159.571	2.850	—	2.853	165.283
Groot-Brittannië ...	4.308.000	152.037	—	176.120	4.636.157
Griekenland I ³⁾	19.400	196	560	43	20.199
Griekenland II ⁴⁾	10.202	846	—	1.336	12.384
Italië	1.980.400	14.016	—	13.687	2.008.103
Letland	6.750	239	37	286	7.313
Lithauen	6.119	214	—	221	6.554
Roemenië	62.061	762	—	1.049	63.872
Totaal	6.552.503	171.170	597	195.596	6.919.866
Landen, welke na het Hooverjaar niets hebben betaald					
Oostenrijk	22.717	259	748	35	23.758
België	392.280	7.577	—	11.309	411.167
Estland	16.133	572	90	990	17.785
Frankrijk	3.830.809	47.655	—	82.308	3.960.772
Hongarije	1.871	66	—	115	2.052
Polen	201.982	7.136	1.125	12.318	222.560
Joego Slavië	61.100	—	—	525	61.625
Totaal	4.526.892	63.265	1.963	107.600	4.699.719
Totaal generaal	11.087.824	234.732	2.560	303.196	11.628.312

1) Voorzover gefundeerd en zonder Duitsland. 2) Hoofdsom en rente incl. de niet gedane extra-betalingen op grond van het Hoovermatorium. 3) Oorlogsschuld. 4) Vluchtelingenleening.

De positie van de kleine bedrijven onder de industriële codes in de Vereenigde Staten.

Verschillende klachten over de werking der industriële codes, vooral wat betreft bevoordeeling der groote concerns en benadeeling van het kleinere bedrijf, hebben president Roosevelt ertoe gebracht een commissie van onderzoek in te stellen, de National Recovery Review Board, onder voorzitterschap van Clarence Darrow. De president verlangde spoedig een rapport en stelde een bepaalden datum vast, waarop hij het resultaat van het onderzoek in zijn bezit wenschte te hebben. De publieke meening in de Ver. Staten is uiterst gevoelig voor de beschuldiging, dat de codes monopolievorming in de hand zouden werken en daardoor feitelijk de anti-trustwetten geheel buiten werking zouden stellen.

De overhaasting heeft geen goed effect gehad. De Board publiceerde een rapport op termijn, betreffende misbruiken bij 9 industriële codes. De hearings over 18 codes waren reeds afgelopen. In totaal waren 113 gevallen onderzocht, waarin klachten waren ingediend, maar er waren 304 klachten betreffende 104 codes binnengekomen. Zelfs het voorbereidende werk was dus lang niet ten einde, toen het eerste rapport van den Board verscheen. Wanneer men nu weet, dat er op het oogenblik ruim 390 codes in werking zijn, blijkt wel duidelijk, hoe tenslotte slechts een klein deel van het geheele terrein is onderzocht. Op grond daarvan kunnen toch moeilijk algemeene conclusies worden getrokken.

Toch heeft de Review Board een eerste rapport gepubliceerd, dat buitengewoon fel is ten aanzien van de National Recovery Administration. Deze heeft onmiddellijk op dit rapport geantwoord op zoo mogelijk nog feller wijze, zoodat zich een discussie heeft ontwikkeld in een stijl, die wij ons in ons land niet kunnen voorstellen als tusschen regeeringsorganen bestaanbaar.¹⁾

John F. Sinclair, de vice-president van den National Recovery Review Board, verzocht reeds voordat dit rapport werd uitgebracht om ontslag, en diende een afzonderlijk rapport in. Hij wijst daarin op de oppervlakkigheid en mogelijke eenzijdigheid van het onderzoek door gebrek aan tijd en door het ontbreken van deskundigen bij het onderzoek. In het algemeen geeft ook hij evenwel toe, dat er verschillende misbruiken bij de toepassing van de codes zijn ontstaan, die vooral de kleinere zaken benadeelen. Volgens hem waren de klachten te algemeen om in dit opzicht twijfel te laten bestaan.

Het gevolg van dit conflict is geweest, dat de levensduur van den National Recovery Review Board na 1 Juni niet meer is verlengd, zoodat dit onderzoek niet verder zal worden voortgezet. Wij geven hieronder thans eenige van de mededeelingen van den Review Board weer, benevens de weerlegging van de beschuldigingen door de National Recovery Administration, voor zoover deze weerlegging heeft plaats gevonden. Een en ander is ontleend aan de Financial and Commercial Chronicle van 26 Mei.

* * *

Ten aanzien der electrotechnische industrie komt de Board tot de conclusie, dat niet de code oorzaak is van klachten, maar het feit, dat in dezen bedrijfstak het bezit van patenten buitengewoon belangrijk is.

Bij de productie van rubber schoeisel wordt de aandacht erop gevestigd, dat de prijsvaststelling door de code-autoriteiten reducties toestaat voor groote leveranties van een omvang, die de kleinere fabrieken niet kunnen uitvoeren. Op deze wijze worden de groote bedrijven bevoordeeld. Niet waar, antwoordt de

¹⁾ De heer Darrow is in zooverre zijn boekje te buiten gegaan, dat hij er aan het slot van zijn rapport op wijst, dat volledige socialisatie de eenige uitkomst voor het Amerikaansche volk is.

NRA. En bovendien, wie hebben zich als kleine producenten aangediend? O.m. de Goodyear Rubber Cy., die in deze branche van de rubberindustrie toevallig geen groote belangen heeft, in andere takken des te meer.

Ten aanzien van de filmproductie is de klacht, dat de kleine theaters gedwongen zijn „korte films” te kopen, willen zij de groote populaire films bemachtigen. Zij krijgen van de groote maatschappijen voorgeschreven, op welke dagen zij de populaire films mogen vertoonen, meestal niet op Zaterdag en Zondag, en vaak nadat deze in de groote theaters reeds lang zijn afgedraaid. Antwoord van de NRA, dat dit alles vroeger nog veel erger was, en dat de Board er niets van weet.

Wat de Staalcode betreft onderschrijft de Board geheel het reeds vroeger uitgebrachte rapport van de Federal Trade Commission, waarbij op monopolistische tendenzen wordt gewezen. De NRA houdt echter vol, dat hierbij van monopolie geen sprake is, en dat ook de groote maatschappijen lang geen overheerschende rol spelen in het Iron and Steel Institute, een instelling, die de uitvoering van de code in handen heeft.

Bij de ijscode is geconstateerd, dat de kleine ijsverkoopers gedwongen zijn een verklaring te teekenen, dat zij geen ijs zullen verkoopen onder \$ 0,60 per 100 pounds, terwijl de groote bedrijven het ijs voor \$ 0,40 leveren.

Wat de koolcode betreft, vraagt de Review Board, dat de code-autoriteiten in W. Virginia en W. Pennsylvania afgezet zullen worden, en vervangen zullen worden door anderen, die „have a higher conception of social obligations than an impulse to seize every opportunity for personal aggrandizement.” De tegenwoordige autoriteiten zijn zonder uitzondering groote mijneigenaars.

Geen sprake van, antwoordt de NRA, juist de coal code heeft het voortbestaan van talloze kleine mijnen mogelijk gemaakt. Zij heeft bovendien hongerloonen afgeschafte en soms een loonsverhoging van 100 pCt. en meer gebracht. Natuurlijk moest dientengevolge ook de prijs van steenkool worden verhoogd, anders was het juist niet mogelijk geweest deze ver-

beteringen in de arbeidsverhoudingen tot stand te brengen.

Generaal Johnson vestigt er nog den nadruk op, dat er ongetwijfeld hier en daar misbruiken zullen bestaan bij de toepassing der codes, en dat daarom verschillende wijzigingen noodig zullen zijn, maar hij ontkent, dat er „monopolistische codes” bestaan, en hij geeft de verzekering, dat de NRA iedere klacht grondig onderzoekt.

Het is voor ons natuurlijk ten eenenmale onmogelijk een oordeel te vormen over de vraag, wie van beide partijen in dit zeer felle conflict gelijk heeft. Het is echter zeer interessant te zien, welke felle hartstochten er bij de bespreking van het code-stelsel aan het licht komen. Dat de codes functioneeren zonder wrijving te veroorzaken is een bewering, die in ieder geval niet kan worden volgehouden. Trouwens, de allerwegen dreigende en uitgebroken stakingen zijn ook geen bewijzen van rust.

Zichtbare suikervoorraden.

De Zichtbare Voorraden per 1 Mei zijn volgens Czarnikow:

	1934 tons	1933 tons	1932 tons
Duitschland	857.000	925.000	1.334.000
Tsjecho-Slowakije	283.000	376.000	526.000
Frankrijk	472.000	506.000	523.000
Nederland	307.000	232.000	224.000
België	139.000	156.000	131.000
Hongarije	80.000	76.000	66.000
Polen	271.000	336.000	320.000
U.K. Geïmp. Suiker	346.000	370.000	165.000
„ Binnenl. „	109.000	73.000	5.000
Europa	2.864.000	3.050.000	3.294.000
Ver. Staten alle havens ...	584.000	465.000	661.000
Cubaansche havens	756.000	1.036.000	1.308.000
Cuba binnenland (geraamd)	1.634.000	1.822.000	1.902.000
Java	2.347.000	2.414.000	1.527.000
Totaal	8.185.000	8.787.000	8.692.000
waarvan geblokkeerd	351.000	2.100.000	3.247.000

Indexcijfers van Nederlandsche aandelen.

De Bank voor Handel en Scheepvaart te Rotterdam zendt ons onderstaand overzicht:

Indexcijfers van 12 aandeelengroepen der Amsterdamsche effectenbeurs. 1)

	Banken	Electri- citeit	Handels- ondern.	Industrie	Kunst- zijde	Mijnbouw	Olie	Rubber	Scheep- vaart	Suiker	Tabak	Thee
Gemiddelde 1929	158.3	337.5	168.0	432.7	243.0	268.7	402.0	233.5	125.0	398.4	487.3	443.2
1930	149.4	257.7	125.6	264.9	87.4	177.2	371.1	110.7	82.6	292.9	361.3	357.2
1931	118.1	211.8	93.4	167.7	64.5	144.5	209.8	51.8	49.6	181.9	241.6	251.4
1932	76.4	178.3	67.1	115.6	37.6	106.4	137.5	27.0	24.9	107.2	137.9	175.9
1933	84.0	201.8	79.3	137.8	27.8	143.4	164.5	42.8	23.1	112.9	135.9	211.3
Januari 1933	84.9	199.3	79.8	124.2	31.4	120.6	155.3	33.8	26.3	108.2	147.2	196.3
Februari	82.8	194.2	76.4	118.8	28.5	121.6	146.8	30.1	23.7	103.1	141.9	199.6
Maart	82.-	190.3	74.6	118.2	28.3	124.5	142.6	28.4	22.1	110.3	138.6	187.1
April	80.9	190.6	73.3	120.7	26.-	125.9	144.7	31.9	21.7	111.5	127.6	185.1
Mei	88.9	210.2	78.-	138.3	24.4	141.7	158.4	39.-	25.3	124.5	137.9	201.-
Juni	90.4	220.9	84.-	149.1	27.9	155.1	174.2	47.8	28.6	140.7	154.6	229.5
Juli	91.8	219.6	88.-	151.-	29.4	150.4	179.1	53.2	28.3	137.4	154.5	241.2
Augustus	89.4	212.2	84.9	150.-	24.6	151.9	172.4	54.6	25.6	128.3	145.1	233.7
September	86.-	205.1	81.5	147.2	24.-	155.5	178.4	50.2	22.1	109.2	132.4	212.5
October	79.2	197.3	77.8	138.8	23.2	156.2	170.7	48.1	18.7	97.4	119.9	219.9
November	75.6	191.2	73.2	144.6	31.-	158.-	175.5	47.7	16.2	87.4	107.9	214.8
December	76.4	191.1	79.6	153.2	35.2	159.1	176.1	49.-	18.4	96.7	122.9	214.5
Januari 1934	79.2	190.1	85.1	159.-	49.9	157.7	176.6	52.4	18.6	99.9	130.3	229.6
Februari	80.6	187.4	88.5	158.7	50.9	165.7	178.1	53.3	19.-	106.6	136.2	240.4
Maart	80.2	187.4	87.3	156.9	60.2	176.1	170.2	54.8	20.1	104.-	135.9	243.4
April	77.-	190.5	85.1	157.9	59.1	172.9	158.1	56.4	18.5	98.-	137.5	246.8
Mei	75.4	190.7	80.8	155.9	55.1	178.8	155.5	68.1	17.4	98.9	144.8	252.8
Schommelingen in het aandelen-indexcijfer. 2 Januari 1934 f. 2.291.210.500 = 100.												
2 Januari	100.-	7 Februari	102.3	7 Maart	100.3	4 April	98.3	2 Mei	97.2			
10	99.3	14	101.3	14	101.4	11	98.5	9	98.1			
17	99.3	21	101.3	21	99.-	18	97.5	16	96.7			
24	100.8	28	99.9	28	97.8	25	94.7	23	96.5			
31	100.8							30	96.1			

1) Men zie voor de toelichting op dit overzicht het nummer van E.-S. B. van 15 Januari 1930, blz. 64.

Quota's voor het suikerverbruik in de Vereenigde Staten.

De Regeering van de Ver. Staten heeft dezer dagen de volgende quota's vastgesteld voor levering ten behoeve van het suikerverbruik in de Ver. Staten:

	short tons	long tons (1016 kg)
Binnenlandsche-bietsuiker	1.556.000	= 1.389.286
rietsuiker	261.000	= 233.036
Cuba	1.902.000	= 1.698.214
Portorico	803.000	= 716.964
Philippijnen	1.015.000	= 906.250
Sandwich Eilanden	917.000	= 818.750
Maagdeneilanden	5.000	= 4.464
Landen met vol invoerrecht	16.800	= 15.000
	6.475.000	= 5.781.964

Het verbruik in de Ver. Staten bedroeg volgens Willett & Gray in 1933 5.667.065, in 1932 5.606.410 en in 1931 5.887.100 long tons.

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN APRIL 1934.

Staatsleeningen ¹⁾	
Prov. en Gemeentel. Leeningen f 9.875.000,—
zijnde:	
Nederland	
Gem. Amsterdam	
f 10.000.000 4½ % obl. a	
98¾ % f 9.875.000
Bank- en Credietinstellingen ²⁾ „ 1.031.625,—
zijnde:	
Nederland	
Obligatiën:	
N.V. Bank voor Ned. Gemeenten	f 1.050.000 ³⁾
4 % obl. a 98¾ % „ 1.031.625
Thee-ondernemingen „ 594.000,—
zijnde:	
Ned-Indië	
Obligatiën:	
Cultuur Mij. Telaga Patengan	f 600.000 in aand.
conv. 5¼ % obl. a 99 % ⁴⁾	f 594.000
Totaal f 11.500.625,—

- ¹⁾ Conversie: f 900.000.000 4 % obl. Ned. Staatsl. 1934 a 100 %.
- ²⁾ Bovendien voor conversie Nat. Borg Mij. f 688.000,— 5 % obl. a 99¾ %.
- ³⁾ Bovendien voor conversie: f 1.950.000 a 98¾ %.
- ⁴⁾ Recht van voorkeur: Ned. f 500 obl. op Ind. f 2000 aand.

Emissies in 1934.

	Obligatiën	Aandeelen	Totaal
Januari	f 5.985.000,—	—	f 5.985.000,—
Februari	„ 1.935.375,—	—	„ 1.935.375,—
Maart	„ 4.167.375,—	—	„ 4.167.375,—
April	„ 11.500.625,—	—	„ 11.500.625,—
	f 23.588.375,—	—	f 23.588.375,—

HYPOTHEEKRENTÉ IN NEDERLAND.

Maand	Amsterdam	Arnhem	Groningen	Den Haag Volle eigen-don	Erfpacht	Middelburg	Rotterdam	Zwolle
1933								
Jan.	4.375	5		5.—	—	5	5.—	5
Febr.	5	5		4.84	—	5	4.79	5 ¹⁾
Mrt.	4¾	5		4.50	5	5	4.96	4¾ ¹⁾
April	4¾ ²⁾	5		4.88	5	4½-5	4.62	4½-5 ³⁾
Mei	4¾	5	4¾ ⁴⁾	5.—	5	5	4.65	—
Juni	4¾	5		5.—	5	5	4.50	5 ⁵⁾
Juli	4¾	5		4.96	5	5	4.50	5
Aug.	4.89 ⁶⁾	5		5.—	—	5	4.75	—
Sept.	4.75 ⁶⁾	5		5.—	5.09	5	4.75	—
Oct.	4¾ ⁷⁾	4¾		5.—	5	5	4.70	5
Nov.	4.92 ⁸⁾	4¾		5.—	—	5	4.62	4¾-5
Dec.	4.75	5		5.—	5	5	4.50	4¾-5
1934								
Jan.	4¾ ⁹⁾	5		5.—	5	5	4.50	4¾
Febr.	4¾	5		4.69	5	5	4.68	
Mrt.	4¾	5		4.64	5	5	4.55	
April	4¾	4¾		4.70	5	5	4.50	
Mei	4¾	4¾				5	4.50	

¹⁾ Op landerijen werd bij dubbele overwaarde hyp. verstr. tegen 4½ en 4¾ %.

²⁾ Eén hypotheek op erfpacht a 5 %.

³⁾ Naar gelang van de waarde van het onderpand.

⁴⁾ Bij de Nutsspaarbank 4¼ pCt.

⁵⁾ 4¼—¾ op zeer gunstige onderpanden.

⁶⁾ Op erfpacht 5¼ %.

⁷⁾ Op erfpacht a 4½ %.

⁸⁾ Op erfpacht gem. 5½ %.

⁹⁾ Op erfpacht 4¾ %.

Nadruk verboden.

PRODUCTIE DER STEENKOLEN-, BRUINKOLEN- EN ZOUTMIJNEN

(Gegevens verstrekt door den Hoofdingenieur der mijnen.)
I. Gezamenlijke Steenkolenmijnen.

	April 1934	Jan./Apr. 1934	Jan./Apr. 1933
Prod. Steenkolen in tonnen	958.167	4.072.959	4.176.789
Aantal normale werkdagen	24 ¹⁾	104	101

II. Bruinkolenmijn „Carisborg”.

Netto-productie in tonnen..	18.331 ²⁾	54.810	39.425
Aantal normale werkdagen	24	74	100

III. Zoutmijnen. (Kon. Ned. Zoutindustrie te Boekelo.)

Afgeleverd:			
Geraff. zout	(ton)	} 5.988	} 17.319
Industriezout	(„)		
Afvalzout	(„)		
Aantal normale werkdagen		26	101

Aantal arbeiders.	Gezamenl. Steenkolenmijnen	Bruinkolenmijn „Carisborg”	Zoutmijnen
1 Mei 1934	{ 10.557 ³⁾	79	—
	{ 21.133 ⁴⁾		
1 Mei 1933	{ 10.906 ³⁾	88	185
	{ 24.023 ⁵⁾		

¹⁾ Staatsmijnen Emma, Hendrik en Maurits; ²⁾ Staatsmijn Wilhelmina; ³⁾ 20 Julia; ⁴⁾ 19 Domaniale mijn en Willem-Sophia; ⁵⁾ 18 Oranje-Nassaumijn III en Laura, ⁶⁾ 17 Oranje-Nassaumijnen I, II en IV. ⁷⁾ 13.319 ton ruwe kool, ⁸⁾ 5.012 ton bruinkoolbriketten. ⁹⁾ Bovengronds. ¹⁰⁾ Incl. 2.001 arbeiders in de nevenbedrijven. ¹¹⁾ Ondergronds. ¹²⁾ Incl. 2.050 arbeiders in de nevenbedrijven.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	27 Mei-2 Juni 1934	Sedert 1 Jan. 1934	Overeenk. tijdvak 1933	27 Mei-2 Juni 1934	Sedert 1 Jan. 1934	Overeenk. tijdvak 1933	1934	1933
Tarwe	48.817	570.486	557.700	—	20.409	11.870	590.895	569.570
Rogge	9.553	212.771	190.817	2.500	15.257	2.609	228.028	193.426
Boekweit	200	10.131	11.120	—	—	25	10.131	11.145
Mais	8.564	410.782	447.821	810	98.868	93.345	509.650	541.166
Gerst	7.708	167.862	134.478	—	26.237	16.526	194.099	151.004
Haver	3.322	66.177	76.428	153	2.006	1.922	68.183	78.350
Lijnzaad	4.081	114.052	116.223	—	118.796	139.934	232.848	256.157
Lijnkoek	2.000	42.757	28.910	—	25	—	42.782	28.910
Tarwemeel	472	8.397	10.089	80	1.283	3.567	9.680	13.656
Andere meelsoorten	1.617	25.439	25.980	210	2.867	7.063	28.306	30.562

STATISTIEKEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Bk.	{ Disc Wissels. 2 1/2 19 Sept. '33	Lissabon	5 1/2 8 Dec. '33
	{ Bel. Binn. Eff. 3 19 Sept. '33	Londen	2 30 Juni '32
	{ Vrsch. in R.C. 3 19 Sept. '33	Madrid	6 26 Oct. '32
Athene	7 14 Oct. '33	N.-York F.R.B. 1 1/2	1 Feb. '34
Batavia	4 1/2 16 Aug. '33	Oslo	3 1/2 22 Mei '33
Belgrado	7 9 Febr. '34	Parijs	2 1/2 31 Mei '34
Berlijn	4 22 Sept. '32	Praag	3 1/2 25 Jan. '33
Boekarest	6 5 Apr. '33	Pretoria	3 1/2 15 Mei '33
Brussel	3 26 Apr. '34	Rome	3 11 Dec. '33
Budapest	4 1/2 17 Oct. '32	Stockholm ..	2 1/2 1 Dec. '33
Calcutta	3 1/2 16 Febr. '33	Tokio	3.65 2 Juli '33
Dantzig	3 6 Mei '33	Weenen	5 23 Mrt. '33
Helsingfors	4 1/2 20 Dec. '33	Warschau	5 26 Oct. '33
Kopenhagen	2 1/2 1 Dec. '33	Zwits. Nat. Bk. 2	22 Jan. '31

OPEN MARKT.

	1934				1933	1932	1914
	2 Juni	28 Mei/2 Juni	22/26 Mei	14/19 Mei	29 Mei/3 Juni	30 Mei/4 Juni	20/24 Juli
Amsterdam Partic. disc.	3/4	3/4-15/16	15/16-11/16	11/8-1/4	17/8-2/4	3/8-3/4	3/8-3/16
Prolong.	1	1	1	1	2	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4
Londen Daggeld...	3/4-1	3/4-1	3/4-1	1/2-1	1/4-1	1/2-1 1/2	1 3/4-2
Partic. disc.	15/16	15/16	7/8-15/16	7/8-15/16	7/16-1/2	1-1/8	4/4-3/4
Berlijn Daggeld...	4 1/4-5 1/2	4 1/8-5 1/8	4-5 1/4	4-5 1/4 (2)	4 3/8-5 7/8	5 1/2-7	—
Maandgeld	4 1/2-6	4 1/2-6	4 1/2-6	4 1/2-5 3/4 (2)	4 1/2-6	5-7	—
Part. disc.	3 3/4	3 3/4-7/8	3 7/8	3 7/8 (2)	3 7/8	5-1 1/2	2 1/8-1/2
Warenw...	4-4 1/2	4-4 1/2	4-4 1/2	4-1 1/4 (2)	4-1 1/2	4 1/4-5 1/2	—
New York Daggeld 1)	1	1	1 (3)	1	5/8-3/4	2 1/2-3 1/4 (4)	1 3/4-2 1/2
Partic. disc.	1/4	1/4	1/4	1/4	1	1	—

1) Koers van 1 Juni en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijdag.
2) Koers van 14/18 Mei. 3) Koers van 21/25 Mei. 4) Koers van 31 Mei/4 Juni.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia *)
29 Mei 1934	1.47 11/16	7.50	57.70	9.73 1/2	34.51	100 5/8
30 " 1934	1.47 3/4	7.49 1/2	57.65	9.73 1/2	34.49	100 5/8
31 " 1934	1.47 7/8	7.49 1/2	57.67	9.73 1/2	34.50 1/2	100 1/8
1 Juni 1934	1.47 7/8	7.49 1/2	57.65	9.73 1/2	34.48 1/2	100 5/8
2 " 1934	1.47 15/16	7.49 1/2	57.65	9.73 1/2	34.49	100 5/8
4 " 1934	1.47 7/8	7.47 3/4	57.42 1/2	9.73 1/2	34.49 1/2	100 5/8
Laagste d.w. 1)	1.47 1/4	7.47 3/4	57.42 1/2	9.72 1/2	34.45	100
Hoogste d.w. 1)	1.48 1/4	7.51	57.80	9.74	34.55	100 5/8
Muntpariteit	2.4878	12.1071	59.263	9.747	34.592	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag *)	Boekarest *)	Milaan **)	Madrid **)
29 Mei 1934	47.97	—	6.15	1.48	12.55	20.17 1/2
30 " 1934	48.—	—	6.15	1.48	12.55	20.18
31 " 1934	47.98 1/2	—	6.14 1/2	1.47 1/2	12.55 1/2	20.18
1 Juni 1934	48.—	—	6.14 1/2	1.48	12.62	20.16
2 " 1934	48.—	—	6.14 1/2	1.47 1/2	—	—
4 " 1934	47.97 1/2	—	6.14	1.48	12.81 1/2	20.17
Laagste d.w. 1)	47.92 1/2	—	6.10	1.45	12.47 1/2	20.05
Hoogste d.w. 1)	48.05	28.—	6.17 1/2	1.50	12.81 1/2	20.30
Muntpariteit	48.003	35.007	7.371	1.488	13.094	48.52

*) Notering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave.
In 't 1ste of 2de No. van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
29 Mei 1934	5,07 1/2	6,59 1/2	39,11	67,71
30 " 1934	—	—	—	—
31 " 1934	5,06 1/8	6,58 3/4	39,01	67,67
1 Juni 1934	5,06 1/8	6,58	39,04	67,65
2 " 1934	5,06 1/8	6,59	39,04	67,67
4 " 1934	5,03 3/8	6,58 3/4	38,90	67,8
4 Juni 1933	4,01	4,66 1/8	27,77	47,70
Muntpariteit ..	4,86	3,90 1/8	23,81 1/4	40 1/8

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	19 Mei 1934	26 Mei 1934	28 Mei/2 Juni '34 Laagste/Hoogste	2 Juni 1934
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 1/2	97 1/2	97 1/8	97 1/8
Athene	Dr. p. £	530	530	530	527
Bangkok ...	Sh. p. tical	1/10 1/8	1/10 1/8	1/10 1/8	1/10 1/8
Budapest ...	Pen. p. £	17 1/2	17 1/2	17 1/4	17 1/4
Buenos Aires	d. p. \$	25	25 1/8	25	26 1/2
Calcutta	Sh. p. rup.	1/6 1/32	1/6 1/32	1/6	1/6 3/32
Constantin ...	Piast. p. £	630	625	625	625
Hongkong ..	Sh. p. \$	1/5 1/8	1/5 1/8	1/4 7/8	1/5 1/8
Kobe	Sh. p. yen	1/2 1/2	1/2 1/2	1/2 3/16	1/2 3/16
Lissabon	Escu. p. £	110	110	109 1/2	110 1/2
Mexico	\$ per £	18 1/2	18 1/2	17 1/2	19
Montevideo .	d. per £	19	19 1/2	18 1/2	20
Montreal ...	\$ per £	5.09 3/4	5.08	5.04	5.08
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	4 1/2	4 1/2	4 1/2	4 1/2
Shanghai ..	Sh. p. tael	1/3 1/2	1/3 1/2	1/3	1/3 1/2
Singapore ...	id. p. \$	2/4 5/32	2/4 5/32	2/4 1/16	2/4 5/32
Valparaiso 1)	\$ per £	—	—	—	—
Warschau ..	Zl. p. £	27	27	26 5/8	27 1/4

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

Londen 1) (N.York 2)	29 Mei 1934	30 " 1934	31 " 1934	1 Juni 1934	2 " 1934	4 " 1934	5 Juni 1933	27 Juli 1914
Londen 1) (N.York 2)	19 9/16	19 9/16	19 9/16	19 9/16	19 9/16	19 9/16	—	24 1/16
	45	—	44 7/8	44 5/8	44 1/2	44 5/8	34 1/2	59

GOUDPRIJS 3)

Londen	29 Mei 1934	30 " 1934	31 " 1934	1 Juni 1934	2 " 1934	4 " 1934	6 Juni 1933	27 Juli 1914
Londen	136/9	137/-	136/11 1/2	137/1 1/2	137/2	137/2	—	84/10 1/2

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$ c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS

Vorderingen.	23 Mei 1934	31 Mei 1934
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank	f 19.472.194,45	—
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten Voorschotten op ultimo April 1934 aan de gem. verstrekt op aan haar uit te keeren hoofds. der pers. bel. and. in de hoofds. der grondbel. en der gem. fondsb. alsmede op. op die belastingen en op de vermogensbelasting	f 738.797,14	f 423.836,09
Voorshotten aan Ned.-Indië	3.443.955,07	3.443.955,07
Id. aan Suriname	275.111.966,12	273.651.345,17
Id. aan Curaçao	12.094.989,08	12.099.118,08
Kasvord. weg. credietverst. a/h. buitenl. Saldo der postrek. v. Rijkscomptabelen Vord. op het Alg. Burg. Pensioenfond. 1) Vord. op andere Staatsbedrijven 1) ...	2.564.930,78	2.518.222,31
Verstr. t. laste der Rijksbegr. kasgeld-leeningen aan gemeenten (saldo) ...	108.540.896,03	108.455.181,83
	33.511.750,59	34.932.360,43
	4.489.433,16	4.989.100,06
	12.597.698,73	14.383.785,17
	49.301.932,15	49.303.932,15
Verplichtingen.	26 Mei 1934	2 Juni 1934
Voorshot door De Ned. Bank ingev. art. 16 van haar octrool verstrekt Schatkistbiljetten in omloop	—	f 250.833,70
Schatkistpromessen in omloop	f 434.000.000,—	f 433.993.000,—
Schuld op ultimo April 1934 aan de gem. weg. a. h. uit te keeren hoofds. d. pers. bel., aand. i. d. hoofds. d. grondb. e. d. gem. fondsb. alsmede op. op die bel. en op de verm. bel.	f 37.370.000,—	f 37.370.000,—
Schuld op andere Staatsbedrijven 1) ...	1.346.865,50	1.343.041,—
Id. aan diverse instellingen 1)	—	—
Id. aan andere Staatsbedrijven 1) ...	—	—
Id. aan diverse instellingen 1)	103.512.588,08	102.178.380,26
Id. aan andere Staatsbedrijven 1) ...	163.738,86	63.738,86
Id. aan diverse instellingen 1)	7.353.011,05	7.566.400,89

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Vorderingen:	26 Mei 1934	2 Juni 1934
Saldo Javasche Bank	—	—
Betaalmiddelen in 's Lands kas	—	—
waaronder Muntbiljetten	—	—
Verplichtingen:	26 Mei 1934	2 Juni 1934
Voorshot 's Rijks kas e. a. Rijksinstell. Schatkistpromessen	f 275.957.000,—	f 279.153.000,—
Schatkistbiljetten	1.000.000,—	1.000.000,—
Muntbiljetten in omloop	10.705.000,—	10.705.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds	1.385.000,—	1.385.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank	1.554.000,—	1.468.000,—
Voorshot van de Javasche Bank	1.328.000,—	4.338.000,—

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Discont.	Div. rekening(en)
5 Mei 1934 ..	732	1.197	495	586	2.541
28 April 1934 ..	732	1.124	509	590	2.513
21 " 1934 ..	732	1.019	506	590	2.508
14 " 1934 ..	734	1.049	512	588	2.504
7 " 1934 ..	733	1.103	553	579	2.511
5 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

1) Sluftp. der activa.

STATISTISCH OVERZICHT

	GRANEN EN ZADEN										TUINBOUWARTIKELEN						VLEESCH			
	TARWE 80 K.G. La Plata loco Rotterdam/Amsterdam per 100 K.G. 1)		ROGGE 74 K.G. Bahia Blanca loco R'dam/A'dam per 100 K.G. 2)		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST 64/65 K.G. La Plata loco Rotterdam/A'dam per 2000 K.G. 4)		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		(Loosduinen)			RUND-VLEESCH (versch) Gem.v.3kw. per 100 KG. Rotterdam		VARKENS-VLEESCH (versch) per 100 KG. Rotterdam				
	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%		
1925	17,20	100,0	13,07	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0										
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9										
1927	14,75	85,8	12,47	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4										
1928	13,47	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	26,47	100,0	23,08	100,0	5,83	100,0	93,-	100,-		
1929	12,25	71,2	10,87	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	26,32	99,4	23,83	103,3	7,60	130,3	96,40	103,7		
1930	9,67	56,3	6,22	47,6	136,75	59,1	111,75	47,4	356,00	77,0	16,32	61,7	18,28	79,2	3,51	60,2	108,-	116,1		
1931	5,55	32,3	4,55	34,8	84,50	36,5	107,25	45,4	187,00	40,4	18,49	69,9	16,89	73,2	4,33	74,3	88,-	94,6		
1932	5,22	30,4	4,62	35,4	77,25	33,4	100,75	42,7	137,00	29,6	16,71	63,1	11,87	51,4	3,57	61,2	61,-	65,6		
1933	5,01	29,2	3,54	27,1	68,50	29,6	70,00	30,0	148,00	32,0	14,47	54,7	9,96	43,2	1,86	31,9	52,-	55,9		
Jan. 1932	5,05	29,4	5,07	38,8	71,25	30,8	114,00	48,3	142,50	30,8							70,-	75,3		
Febr. "	5,30	30,8	5,07	38,8	74,00	32,0	108,50	46,0	142,25	30,8							68,-	73,1		
Maart "	5,52	32,1	5,80	44,4	86,75	37,5	118,00	50,0	143,25	31,0							67,-	72,0		
April "	5,65	32,7	6,22	47,6	88,75	38,3	124,50	52,8	135,25	29,2	20,38	77,0	15,06	65,3	5,27	90,4	63,-	67,7		
Mei "	5,60	32,6	5,30	40,5	78,00	33,7	116,00	49,2	130,25	28,2	13,03	49,2	14,78	64,0	3,71	63,6	67,-	67,7		
Juni "	5,22	30,4	4,15	31,7	80,75	34,9	105,75	44,8	128,75	27,8			5,76	25,0	1,73	29,7	67,-	72,0		
Juli "	4,90	28,5	4,-	30,6	78,75	34,0	100,25	42,5	129,75	28,1							64,-	68,8		
Aug. "	5,20	30,2	4,07	31,2	77,50	33,5	98,25	41,6	133,00	28,8							62,-	66,7		
Sept. "	5,47	31,8	4,20	32,1	78,50	33,9	88,50	37,5	150,75	32,6							55,-	59,1		
Oct. "	5,25	30,5	3,92	30,0	74,50	32,2	79,50	33,7	138,25	29,9							51,-	54,8		
Nov. "	4,90	28,5	3,90	29,8	71,25	30,8	79,00	33,5	135,25	29,2							53,-	57,0		
Dec. "	4,72	27,5	3,80	29,1	66,25	28,6	75,25	31,9	135,00	29,2							53,-	57,0		
Jan. 1933	4,95	28,8	3,75	28,7	73,00	31,5	75,25	31,9	136,50	29,5							50,50	54,3		
Febr. "	4,77	27,8	3,70	28,3	71,00	30,7	74,75	31,7	130,25	28,2							49,25	53,0		
Maart "	5,05	29,4	3,82	29,3	73,50	31,7	76,25	32,3	130,50	28,2							46,50	50,0		
April "	5,15	29,9	3,75	28,7	72,75	31,4	71,25	30,2	129,50	28,0	14,62	55,2	13,59	58,9	3,27	56,1	49,50	53,2		
Mei "	5,40	31,4	3,77	28,9	70,50	30,5	73,25	31,0	146,75	31,7	14,32	54,1	10,74	46,5	1,51	25,9	52,25	56,2		
Juni "	5,25	30,5	3,55	27,2	66,00	28,5	75,75	32,1	163,25	35,3			5,56	24,1	0,81	13,9	51,25	55,1		
Juli "	5,82	33,9	3,85	29,4	64,25	27,8	78,00	33,1	176,25	38,1							49,25	53,0		
Aug. "	5,30	30,8	3,55	27,2	61,25	26,5	67,75	28,7	161,50	34,9							49,-	52,7		
Sept. "	4,95	28,8	3,47	26,6	61,00	26,3	65,25	27,6	159,00	34,4							50,25	54,0		
Oct. "	4,40	25,6	3,-	22,9	60,25	26,0	63,50	27,0	141,25	30,5							56,25	60,5		
Nov. "	4,55	26,5	2,95	22,6	74,50	32,2	60,00	25,4	147,25	31,8							59,50	64,0		
Dec. "	4,57	26,6	3,30	25,3	73,50	31,7	59,25	25,1	154,50	33,4							60,75	65,3		
Jan. 1934	4,75	27,6	3,10	23,7	65,25	28,2	58,00	24,6	144,25	31,2							62,50	67,2		
Febr. "	3,40	19,8	2,77	21,2	65,25	28,2	58,50	24,8	133,00	28,8							63,-	67,7		
Maart "	3,25	18,9	2,72	20,8	70,75	30,6	58,75	24,9	132,00	28,5							61,75	66,4		
April "	3,20	18,6	2,70	20,7	70,50	30,5	56,75	24,0	136,50	29,5	17,03	64,3	12,20	52,9	4,61	79,1	63,50	68,3		
Mei "	3,32	19,2	2,87	21,9	62,00	26,8	63,00	26,7	154,50	33,4	12,77	48,2	11,20	48,5	2,09	35,8	65,75	70,7		
28 4 Juni "	3,40	19,8	2,90	22,2	60,00	25,9	65,50	27,8	159,50	34,5	10,97	41,4	7,76	33,6	1,47	25,2	68,-	73,1		
4 Juni "	3,65	21,2	3,10	23,7	63,00	27,2	69,00	29,2	159,00	34,4	10,30	38,9	5,24	22,7	1,26	21,6	65,-	69,9		

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nos. van 8, 15 Aug. 1928, 25 Febr. 1931 en 15 Febr. 1933. 2) Tot Jan. 1931 Hard Winter No. 2. van Jan. 1931 tot 16 Dec. 1929 tot 26 Mei 1930 74/5 K.G. Hongaarsche vanaf 26 Mei 1930 tot 23 Mei 1932 74 K.G. Zuid-Russische; van 23 Mei 1932 tot 2 Oct. 1933 No. 2 Canada. 3) Tot Canada. Van 19 Sept. '32 tot 24 Juli '33 62/63 K.G. Z.-Russ. 4) De jaargemiddelden zijn berekend uit de gemiddelde prijzen van April, Mei en Juni van het betreffende

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT

	MINERALEN						TEXTIELGOEDEREN						DIVERSEN					
	STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeeft f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bé s.g. per barrel		BENZINE Gulf exp. 64/66P \$cts. per U.S. gallon		KATOEN			WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Col- onial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		KOE- HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.		KALK- SALPETER Gld. per 100 KG. netto		
	f.	%	\$	%	\$cts.	%	\$cts.	pence	%	pence	%	pence	%	f.	%	f.	%	
1925	10,80	100,0	1,68	100,0	14,86	100,-	23,25	100,-	9,35	100,-	55,00	100,0	29,50	100,0	34,70	100,0	12,-	100,0
1926	17,90	165,7	1,89	112,5	13,65	91,9	17,55	75,3	16,24	55,5	6,30	67,4	47,25	88,9	24,75	83,9	28,46	82,0
1927	11,25	104,2	1,30	77,4	14,86	100,-	17,50	75,3	16,78	57,3	7,27	77,8	48,50	88,2	26,50	89,8	40,43	116,5
1928	10,10	93,5	1,20	71,4	9,98	67,2	20,00	86,0	19,21	65,6	7,51	80,4	51,50	93,6	30,50	103,4	47,58	137,1
1929	11,40	105,6	1,23	73,2	10,-	67,3	19,15	82,4	17,05	58,2	6,59	70,5	39,-	70,9	25,25	85,6	32,25	92,9
1930	11,35	105,1	1,12	66,7	8,77	59,0	13,55	58,3	12,-	41,0	3,92	41,9	26,75	48,6	16,25	55,1	25,36	73,1
1931	10,05	93,1	0,58	34,5	5,04	33,9	8,60	37,0	7,33	25,0	3,08	33,0	21,50	39,1	12,00	40,7	18,65	53,7
1932	8,00	74,1	0,81	48,2	4,50	30,3	6,45	27,7	5,21	17,8	3,11	33,3	16,00	29,1	8,50	28,8	11,15	32,1
1933	7,00	64,8	0,45	26,8	3,61	24,3	6,75	29,0	5,13	17,5	2,78	29,7	19,25	35,0	9,50	32,2	13,26	38,2
Jan. 1932	8,25	76,3	0,71	42,3	5,25	35,3	6,65	28,6	5,09	17,4	3,38	36,2	16,50	30,0	9,00	30,5	11,63	33,5
Febr. "	8,25	76,3	0,71	42,3	4,92	33,1	6,90	29,7	5,31	18,1	3,51	37,6	16,25	29,5	9,00	30,5	11,75	33,9
Maart "	8,35	77,2	0,71	42,3	4,62	31,1	6,90	29,7	5,37	18,3	3,30	35,3	16,50	30,0	8,75	29,7	10,25	29,5
April "	8,65	80,1	0,86	51,2	4,34	29,2	6,25	26,9	5,08	17,4	3,08	33,0	16,50	30,0	9,00	30,5	9,25	26,7
Mei "	8,30	76,9	0,86	51,2	4,25	28,6	5,80	24,9	4,57	15,6	2,76	29,5	15,75	28,6	8,25	28,0	8,88	25,6
Juni "	8,25	76,3	0,86	51,2	4,25	28,6	5,25	22,6	4,44	15,2	2,55	27,3	15,25	27,7	7,25	26,3	9,-	25,9
Juli "	8,10	75,0	0,86	51,2	4,25	28,6	5,80	24,9	4,97	17,0	2,77	29,6	16,00	29,1	8,50	28,8	9,75	28,1
Aug. "	7,80	72,2	0,86	51,2	4,30	28,9	7,35	31,6	5,71	19,5	3,33	35,6	15,75	28,6	8,25	28,0	12,-	34,6
Sept. "	7,75	71,8	0,86	51,2	4,37	29,4	7,75	33,3	6,37	21,8	3,64	38,9	16,75	30,5	8,75	29,7	13,75	39,6
Oct. "	7,65	70,8	0,86	51,2	4,45	29,9	6,50	28,0	5,68	19,4	3,16	33,8	15,75	28,6	8,50	28,8	14,-	40,3
Nov. "	7,40	68,5	0,86	51,2	4,60	31,0	6,15	26,5	5,16	17,6	3,-	32,1	15,25	27,7	8,25	28,0	12,-	34,6
Dec. "	7,25	67,1	0,74	44,3	4,43	29,8	5,95	25,6	4,73	16,2	2,80	30,0	15,25	27,7	8,00	27,1	11,50	33,1
Jan. 1933	7,05	65,3	0,53	31,5	4,16	28,0	6,15	26,5	5,13	17,5	2,95	31,6	15,75	28,6	8,25	28,0	11,50	33,1
Febr. "	7,20	66,7	0,38	22,6	3,97	26,7	6,10	26,2	4,98	17,0	2,78	29,7	15,50	28,2	8,25	28,0	10,38	29,9
Maart "	7,25	67,1	0,38	22,6	3,87	26,1	6,40	27,5	4,97	17,0	2,77	29,6	15,25	27,7	7,75	26,3	10,75	31,0
April "	7,25	67,1	0,37	22,0	3,67	24,7	6,65	28,6	5,18	17,7	2,68	28,7	15,75	28,6	7,75	26,3	11,25	32,4
Mei "	7,15	66,2	0,23	14,0	2,95	19,9	7,30	31,4	5,60	19,1	3,07	32,8	17,00					

VAN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

	ZUIVEL EN EIERN										METALEN													
	BOTER p.K.G. Leeuwarder Comm. Noteering		BOTER p.K.G. Heffing Crisis Zuivel-Centr.		KAAS Edammer Alkmaar Fabrieks-kaas kl. m/merk per 50 K.G.		EIERN Gem. not. Eiermijn Roermond p. 100 st.		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton		LOOD Locoprijzen Londen per Eng. ton		TIN locoprijzen Londen per Eng. ton		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesb. per Eng. ton		GIETERIJ-IJZER (Lux III) p. Eng. t. f.o.b. Antwerpen		ZINK Locoprijzen Londen per Eng. ton		GOLD cash Londen per ounce fine		ZILVER cash Londen per Standard Ounce	
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	£	%	£	%	£	%	Sh.	%	sh.	%	£	%	sh.	%	per cent	%
1925	2,31	100,0	56,-	100,0	9,18	100,0	62,1/6	100,0	36,8/6	100,0	261,17/-	100,0	73/-	100,0	67/-	100,0	36,3/6	100,0	85/6	100,0	32 1/2	100,0	100,0	100,0
1926	1,98	85,7	43,15	77,1	8,15	88,8	58,1/-	93,5	31,1/6	85,3	290,17/6	111,1	86/6	118,5	68/8	102,5	34,2/6	94,3	85/-	99,5	28 1/2	89,3	89,3	
1927	2,03	87,9	43,30	77,3	7,96	86,7	55,14/-	89,7	24,4/-	66,4	290,4/-	110,8	73/-	100,0	64/6	96,3	28,10/-	78,8	85/-	99,5	26 3/4	83,3	83,3	
1928	2,11	91,3	48,05	85,8	7,99	87,0	63,16/-	102,8	21,1/-	57,8	227,5/-	86,8	66/-	90,4	62/8	93,5	25,5/6	69,9	85/-	99,5	26 1/2	81,1	81,1	
1929	2,05	88,7	45,40	81,1	8,11	88,3	75,14/-	121,9	23,5/-	63,8	203,15/6	77,8	70/6	96,6	68/9	102,6	24,17/6	68,8	85/-	99,5	24 1/2	76,2	76,2	
1930	1,66	71,9	38,45	68,7	6,72	73,2	54,13/-	88,0	18,1/6	49,6	142,5/-	54,3	67/-	91,8	59/6	88,8	16,17/-	46,6	85/-	99,5	17 1/2	55,4	55,4	
1931	1,34	58,0	31,30	56,9	5,35	58,3	36,5/-	58,4	12,1/-	33,1	110,1/-	42,0	55/-	70,9	47/6	70,9	11,10/6	31,9	92/6	108,2	13 3/8	41,6	41,6	
1932	0,94	40,7	22,70	40,5	4,14	45,1	22,17/-	36,8	8,12/-	23,6	97,2/-	37,1	42/-	57,5	37/-	55,2	9,16/-	27,1	118/-	138,0	12 1/8	40,1	40,1	
1933	0,61	26,4	20,20	36,1	3,71	40,4	22,2/6	35,6	7,17/6	21,6	131,18/-	50,1	41/-	56,2	35/-	52,2	10,12/6	29,4	124,7 3/4	145,8	12 3/8	38,5	38,5	
Jan. '32	1,16	50,2	25,75	46,0	4,71	51,3	27,14/6	44,7	10,14/-	29,4	98,18/-	37,8	41/6	56,8	42/-	62,7	10,6/6	28,5	120/3	140,7	13 7/8	43,2	43,2	
Febr. "	1,34	58,0	27,75	49,6	3,79	41,3	26,4/-	42,2	10,5/-	28,1	99,2/6	37,9	41/6	56,8	40/-	59,7	10,1/-	27,6	119/6	139,9	14	43,6	43,6	
Mrt. "	0,98	42,4	23,65	42,2	3,42 ⁵	37,3	24,18/-	40,1	9,9/-	25,9	96,6/-	36,8	44/-	60,3	40/-	59,7	9,11/-	26,4	114/-	133,5	13 3/4	42,8	42,8	
Apr. "	0,99	42,9	19,60	35,0	2,77 ⁵	30,2	23,8/-	37,7	8,16/6	24,2	84,15/6	32,4	45/-	61,6	37/6	56,0	9,2/-	25,2	110/3	129,0	13 1/8	40,9	40,9	
Mei "	0,82	35,5	19,65	35,1	2,88	31,4	21,6/-	34,3	8,1/-	22,0	89,13/6	34,2	44/-	60,3	37/6	56,0	9,9/-	26,1	112/9	132,0	12 5/8	39,3	39,3	
Juni "	1,11	48,1	24,25	43,3	3,08	33,5	20,12/6	33,2	7,5/-	19,9	84,9/-	32,3	44/-	60,3	37/6	56,0	8,13/-	23,9	113/6	132,7	12 5/8	39,3	39,3	
Juli "	0,96	41,6	19,55	34,9	3,12	34,0	19,2/6	30,8	7,3/6	19,7	90,17/6	34,7	42/6	58,2	37/-	55,2	8,6/6	23,0	116/-	135,7	12 3/8	38,5	38,5	
Aug. "	0,76	32,9	17,90	32,0	3,72	40,6	22,4/6	35,8	7,17/6	21,6	101,1/-	38,6	42/6	57,5	36/6	54,5	9,13/6	26,7	118/6	138,6	12 1/2	39,9	39,9	
Sept. "	0,84	36,4	19,70	35,2	4,64	50,5	25,8/-	40,9	9,10/6	26,1	109,9/6	41,8	42/-	57,5	35/-	52,2	11,2/-	30,7	118/9	138,8	13	40,5	40,5	
Oct. "	0,82	35,5	23,50	45,5	5,73	62,4	22,5/6	35,9	8,7/-	22,9	105,13/6	40,4	41/-	56,2	34/6	51,5	10,8/6	28,8	121/6	142,1	12 1/4	38,9	38,9	
Nov. "	0,81	35,1	26,50	47,3	6,65	72,4	21,19/-	35,4	8,4/6	22,6	104,7/6	39,9	40/-	54,8	34/6	51,5	10,8/-	28,7	125/9	147,2	12 5/8	38,3	38,3	
Dec. "	0,73	31,6	22,55	40,3	5,12 ⁵	55,7	19,12/6	31,6	7,9/6	20,5	100,10/6	38,4	39/-	53,4	34/6	51,5	10,7/-	28,6	125/9	147,2	11 1/2	35,8	35,8	
Jan. '33	0,73	31,6	21,75	38,8	4,27	46,7	19,17/-	32,0	7,8/-	20,3	100,1/6	38,1	40/6	55,5	34/6	51,5	9,19/-	27,5	122/8	143,5	11 1/2	36,4	36,4	
Febr. "	0,65	28,1	20,60	36,8	4,35	47,4	20,3/-	32,5	7,7/-	20,2	104,7/6	39,9	43/-	58,9	34/-	50,7	9,15/-	27,0	120/5	140,8	11 1/2	37,2	37,2	
Mrt. "	0,53	22,9	19,40	34,6	2,80	30,5	20,1/-	32,3	7,10/-	20,6	104,18/3	40,1	43/-	58,9	34/7	51,6	10,7/-	28,6	120/5	140,8	12 1/8	38,7	38,7	
Apr. "	0,54	23,4	18,55	33,1	2,07 ⁵	22,6	20,11/6	33,1	7,12/6	20,9	109,17/-	42,0	43/-	58,9	35/6	53,0	10,8/6	28,8	120/1	140,4	12 1/2	39,9	39,9	
Mei "	0,52	22,5	21,80	38,9	2,49	27,1	23,6/6	37,8	8,6/-	22,9	128,17/6	49,2	41/6	56,8	36/6	54,5	10,13/-	29,4	123/6	144,4	13 1/4	41,2	41,2	
Juni "	0,52	22,5	23,50	42,0	2,50	27,2	25,7/-	40,8	9,4/-	25,3	151,10/-	57,9	42/-	57,5	37/-	55,2	11,12/6	32,1	122/3 1/2	143,0	13 1/4	41,2	41,2	
Juli "	0,55	23,8	18,50	33,0	2,60	28,3	25,16/-	41,6	9,2/-	25,0	148,11/6	56,5	41/6	56,8	35/-	52,2	12,1/-	33,3	123/10 1/2	144,9	12 1/2	38,7	38,7	
Aug. "	0,63	27,3	18,90	33,8	3,57 ⁵	38,9	24,5/-	39,1	8,4/6	22,6	145,31/-	55,4	41/-	56,2	35/-	52,2	11,7/-	31,4	125/10	147,2	12	37,4	37,4	
Sept. "	0,66	28,6	18,40	32,9	3,91	42,6	22,16/6	36,8	7,16/-	21,4	140,17/6	53,8	39/6	54,1	34/6	51,5	10,18/6	30,2	130/11	153,1	11 1/2	37,0	37,0	
Oct. "	0,68	29,4	19,45	34,7	4,68	51,0	22,11/-	35,5	7,14/-	21,1	145,51/-	55,5	39/6	54,1	34/6	51,5	10,13/-	29,4	131/1	153,3	11 1/8	37,2	37,2	
Nov. "	0,65	28,1	20,80	37,1	5,80	63,2	20,6/6	32,7	7,13/6	21,1	150,9/6	57,5	40/-	54,8	34/6	51,5	9,19/6	27,6	128/5 1/2	150,1	12 1/4	38,1	38,1	
Dec. "	0,60	26,0	20,40	36,4	5,47 ⁵	59,6	21,1/-	33,9	7,12/-	20,9	153,8/-	58,6	40/6	55,5	36/-	53,7	9,19/-	27,5	126/2 1/2	147,6	12 1/2	39,1	39,1	
Jan. '34	0,50	21,6	20,40	36,4	5,05	55,0	21,7/-	34,4	7,7/-	20,2	148,31/-	56,8	39/6	54,1	36/-	53,7	9,12/-	26,5	129/6	151,5	12 3/4	39,7	39,7	
Febr. "	0,47	20,3	21,55	38,5	3,68	40,1	20,9/6	33,0	7,4/-	19,8	140,13/-	53,7	39/6	54,1	36/5	54,4	9,16/-	24,9	137/1	160,3	12 1/2	38,9	38,9	
Mrt. "	0,44	19,0	19,90	35,5	2,71	29,5	20,3/-	32,5	7,3/6	19,7	144,15/6	55,3	40/6	55,5	35/3	52,6	9,2/-	25,2	136/8	159,8	12 5/8	39,3	39,3	
Apr. "	0,42	18,2	17,20	30,7	2,72	29,6	20,14/6	33,4	7,4/6	19,8	150,10/6	57,5	41/6	56,8	34/2	51,0	9,7/6	25,9	135/1 1/2	158,0	12 1/2	38,7	38,7	
Mei "	0,41	17,7	16,05	28,7	2,54	27,7	20,4/-	32,5	6,16/6	18,7	144,19/6	55,4	40/6	55,5	32/9	48,9	9,2/-	25,2	136/3	159,4	12 1/2	37,5	37,5	
28 Jun. "	0,41 ¹⁾	17,7	16,25 ⁵⁾	29,0	2,65	28,9	20,3/-	32,5	6,18/6	19,0	144,18/6	55,3	40/6	55,5	32/6	48,5	9,3/-	25,3	136/8 1/2	159,9	12 1/2	37,5	37,5	
4 Jun. "	0,41 ¹⁾	17,7	18,50 ⁷⁾	33,0	2,70	29,4	20,0/-	32,2	6,15/-	18,5	141,19/6	54,2	40/6	55,5	32/-	47,8	9,2/-	25,2	137/2	160,4	12 1/2	37,5	37,5	

26 Sept. 1932 79 K.G. La Plata; van 26 Sept. 1932 tot 5 Febr. 1934 Manitoba No. 2. 3) Tot Jan. 1928 Western; vanaf Jan. 1928 tot 16 Dec. 1929 American No. 2. van Jan. 1928 Matting; van Jan. 1928 tot 9 Febr. 1931 American No. 2, van 9 Febr. 1931 tot 23 Mei 1932 64/5 K.G. Zuid-Russische. Van 23 Mei—19 Sept. 1932 No. 3 (jaar. 9) 26 Mei. 7) 1 Juni. 8) 31 Mei. 9) 25 Mei.

VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

	BOUWMATERIALEN						KOLONIALE PRODUCTEN									
	VURENHOUT basis 7" f.o.b. Zweden/Finland per standaard van 4,672 M ³ .		STEENEN binnenmuur per 1000 stuks		buitenmuur per 1000 stuks		CACAO G.F. Accra per 50 K.G. c.i.f. Nederland	COPRA Ned.-Ind. f.m.s. per 100 K.G. Amsterdam	KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per 1/2 K.G.	RUBBER ¹⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER Witte kristal-suiker loco R'dam/A'dam per 100 K.G.	THEE Af. N.-I. thee v. Java- en Sumatrathee p. 1/2 K.G.	INDEXCIJFER Grondstoffen Koloniale producten			
	f	%	f	%	f	%	sh.	f	cts.	Sh.	f.	cts.	%	%		
1925	159,75	100	15,50	100	19,-	100	42/6	100	61,375	100,0	18,75	100,0	100,0	100,0		
1926	153,50	96,1	15,75	101,6	19,50	102,6	49/-	115,3	34,-	94,8	17,50	93,3	94,25	111,5		
1927	160,50	100,5	14,50	93,5	18,50	97,4	68/-	160,0	32,62 ⁵	90,9	19,12 ⁵	102,0	82,75	97,9		
1928	151,50	94,8	12,-	77,4	18,50	97,4	57/3	134,9	31,87 ⁵	88,9	15,85	84,5				

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 4 Juni 1934.

Activa.			
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 23.553.006,22 Bijbnk. „ 671.533,49 Ag.sch. „ 4.747.325,08	f	28.971.864,79
Papier o. h. Buitenl. in disconto	„	—	—
Idem eigen portef.	f 1.360.725,—	„	1.360.725,—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	„	—	—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f 101.853.578,15 ¹⁾ Bijbnk. „ 6.015.426,52 Ag.sch. „ 42.872.439,87	f	150.741.444,54
Op Effecten	f 146.357.001,12 ¹⁾	„	146.357.001,12
Op Goederen en Spec.	f 4.384.443,42	„	4.384.443,42
Voorschotten a. h. Rijk	„	—	—
Munt, Goud	f 103.621.640,—	„	103.621.640,—
Muntmat., Goud	„ 715.643.153,98	„	715.643.153,98
Munt, Zilver, enz.	f 819.264.793,98	„	819.264.793,98
Muntmat., Zilver	„ 23.777.425,14	„	23.777.425,14
Belegging 1/8 kapitaal, reserves en pensioenfond	„ 21.379.374,33	„	21.379.374,33
Gebouwen en Meub. der Bank	„ 5.000.000,—	„	5.000.000,—
Diverse rekeningen	„ 7.467.034,01	„	7.467.034,01
Staat d. Nederl. (Wet v. 27/5/32, S. No. 221)	„ 16.996.491,37	„	16.996.491,37
	f 1.074.959.153,16	f	1.074.959.153,16
Passiva.			
Kapitaal	f 20.000.000,—	f	20.000.000,—
Reservefond	„ 3.749.272,82	„	3.749.272,82
Bijzondere reserve	„ 5.000.000,—	„	5.000.000,—
Pensioenfond	„ 8.807.536,81	„	8.807.536,81
Bankbiljetten in omloop	„ 917.797.445,—	„	917.797.445,—
Bankassigtiën in omloop	„ 46.491,36	„	46.491,36
Rek.-Cour. (Het Rijk)	f 28.312.767,32	f	28.312.767,32
saldo's: (Anderen)	„ 87.769.290,19	„	87.769.290,19
Diverse rekeningen	„ 3.476.349,66	„	3.476.349,66
	f 1.074.959.153,16	f	1.074.959.153,16

Beschikbaar metaalsaldo f 430.484.413,30
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is „ 1.076.211.035,—

1) Waarvan aan Nederlandsch-Indië (Wet van 15 Maart 1933, Staatsblad No. 99) f 76.424.425,—
2) Waarvan in het buitenland „ 6.567.252,47

Voornameposten in duizenden guldens.

Data	Goud Munt	Goud Muntmat.	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings perc.
4 Juni '34	103622	715.643	917.797	116.129	430.484	81
28 Mei '34	103622	705.893	901.070	121.828	425.821	81
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen
4 Juni 1934	28.972	—	150.741	1.361	7.467
28 Mei 1934	28.209	—	149.749	1.361	7.188
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Onder de activa.

JAVASCHE BANK.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
2 Juni '34 ¹⁾	145.650	—	186.630	29.600	59.158
26 Mei '34 ²⁾	147.060	—	185.400	29.540	61.084
5 Mei 1934	113.863	30.627	190.311	31.033	55.953
28 Apr. 1934	113.362	31.218	186.120	32.821	57.004
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Wissels. buiten N.-Ind. betaalb.	Dis-conto's	Beleeningen	Diverse rekeningen	Dek-kings-percentage
2 Juni '34 ¹⁾	790	72.110	—	10.410	67
26 Mei '34 ²⁾	1.210	69.410	—	9.950	68
5 Mei 1934	388	9.410	52.282	10.957	65
28 Apr. 1934	276	9.328	51.646	10.636	66
25 Juli 1914	6.395	7.259	75.541	2.228	44

1) Sluitpost activa. 2) Cijfers telegrafisch ontvangen.

BANK VAN ENGELAND.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
30 Mei 1934	192.089	378.111	73.222	5.649	10.755
23 „ 1934	192.130	379.641	71.692	5.257	10.512
22 Juli 1914	40.164	—	29.317	—	33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits Bankers	Other Accounts	Reserve	Dek-kings-perc. 1)
30 Mei '34	76.895	14.015	99.408	36.069	73.978	49,4
23 „ '34	76.550	13.365	98.170	35.492	72.489	49,3
22 Juli '14	11.005	14.736	—	42.185	29.297	52

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot v. d. Staat
25 Mei '34	77.466	610	14	6.091	1.080	4.596	3.200
18 „ '34	77.086	589	13	5.743	1.081	4.557	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen 1)	Circulatie	Rekg. Courant Staat	Zelfst. amort.k.	Parti-culieren
25 Mei '34	5.950	2.296	79.992	536	2.459	15.681
18 „ '34	5.950	2.324	80.392	517	2.261	14.819
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

1) Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Data	Goud	Daarvan bij buitenl. circ. banken 1)	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
31 Mei 1934	130,1	24,5	5,7	3.173,8	124,5
23 „ 1934	147,0	32,1	7,3	2.902,2	74,5
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa 2)	Circu-latie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
31 Mei 1934	320,3	626,7	3.635,4	537,7	155,0
23 „ 1934	322,5	568,9	3.363,5	521,9	162,8
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 31, 23 Mei 1934, resp. 55, 64 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Data	Goud Munt en metaal	Munt en diversen	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleningen op Belgische Staatsfondsen	Voor-schot aan de Staat	Overheids-fondsen	Circulatie	Rekg. Crt. Schatkist	Partic.
31 Mei 1934	2.609	64	717	46	347	40	3.517	108	278
24 „ 1934	2.697	64	716	43	347	40	3.469	100	330

FEDERAL RESERVE BANKS.

Data	Goudvoorraad Totaal bedrag	Goud-certificaten 1)	„Other cash“ 2)	Wissels In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
23 Mei '34	4.663,5	4.633,6	238,1	34,3	5,3
16 „ '34	4.614,0	4.583,8	236,5	34,4	5,5

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Depo-sito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. 3)	Algem. Dek-kings-perc. 4)
23 Mei '34	2.430,2	3.038,3	4.061,0	146,5	69,0	—
16 „ '34	2.430,2	3.061,3	3.991,2	146,2	68,8	—

1) Deze certificaten werden door de Schatkist aan de Reserve Banken gegeven voor de overname van het goud, toen de \$ op 31 Jan. '34 van 100 op 59,06 cents werd gedevalueerd.

2) „Other Cash“ does not include Federal Reserve Notes or a Bank's own Federal Reserve bank notes.

3) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opelschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 4) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover Idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Data	Aantal leening.	Dis-conto's en beleen.	Beleg-gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
16 Mei '34	5	8.068	9.220	2.732	17.753	4.477
9 „ '34	6	8.121	9.207	2.693	17.707	4.470

De posten van De Ned. Bank, de Javasche Bank en de Bank of Eng-land zijn in duizenden, alle overige posten in miljoenen van de be-treffende valuta.